БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

17-йил чиқиши.
№ 192 (4439).
26 СЕНТЯБРЬ ШАНБА 1970 йил
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МАЖЛИСЛАРИ ТЎҒРИСИДА ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

25 сентябрь кундуз соат 12 да Тошкентда еттинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессияси ўз ишини бошлади.

Ҳукумат ложаларида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВ, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, О. У. Салимов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолигига кандидат М. Т. ТУРСУНОВ, республика Олий Совети Президиуми ва ҳукуматининг аъзолари ўтиришибди.

Сессияни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси депутат С. Ҳ. СИРОЖИДДИНОВ очди. Раис столи ёнида — республика Олий Совети Раисининг ўринбосарлари депутатлар С. ЕСИМОВ, З. ИСРОИЛОВА, Г. МИРЗАМБЕТОВАлар ўтиришибди.

Сессия қатнашчилари вафот этган депутатлар Т. Хотамов билан Т. Нормуҳаммедов хотирасини ўринларидан туриб ҳурмат билан эсга олдилар.

Олий Совет мандат комиссиясининг раиси депутат Т. Р. КАРИМОВА докладини тинглади. Докладчи шуни маълум қилдики, 1970 йил 16 августда 413-Қаҳрамон сайлов округида ўрни бўшаб қолган депутат ўрнига қўшимча сайлов бўлди. Шу округдан Н. М. Матчонов Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати қилиб сайланди. Шу куни 88-Қибрай сайлов округида чақириб олинган депутат ўрнига қўшимча сайлов ўтказилди. Шу округдан республика Олий Советининг депутатлигига Э. Т. Шайхов сайланди.

Олий Совет Ўзбекистон ССР Конституциясининг 33-моддасига биноан депутатлар Н. М. МАТЧОНОВ ва Э. Т. ШАЙХОВ ваколатларини тўғри деб топди.

Олий Совет сессия тартиби ва кун тартибини бир овоздан тасдиқлади. Олий Совет саккизинчи сессиясининг кун тартибига қуйидаги масалалар киритилди:

1. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси тўғрисида.
2. Республика аҳолиси соғлиғини сақлашни яхшилаш ҳақида.
3. Ўзбекистон ССРнинг Ер тўғрисидаги кодекси лойиҳаси тўғрисида.
4. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш ҳақида.

Депутат Е. С. Насриддинова СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раислигига сайланганлиги муносабати билан Олий Совет уни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси вазифасидан озод қилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари депутат Ш. Р. РАШИДОВ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Олий Советнинг партия группаси ва Оқсоқоллар кенгаши номидан депутат Назар Маткаримович МАТЧОНОВни Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайлашни таклиф этди. Олий Совет бу таклифни бир овоздан қабул қилди.

Депутат Н. М. МАТЧОНОВ ўзига билдирилган катта ишонч учун чуқур миннатдорчилик изҳор қилди ва бу ишончни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг юксак лавозимида амалий ишларим билан оқлаш учун бутун куч ва билимимни сарф қиламан, деб депутатларни ишонтирди.

Кун тартибининг иккинчи масаласи — республика аҳолисининг соғлиғини сақлашни яхшилаш тўғрисида Олий Совет Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари депутат М. Т. ТУРСУНОВ докладини тинглади.

Докладни муҳокама қилишда депутатлардан Н. С. Петрова (12-Калинин сайлов округи), Н. Б. Бозоров (190-Ҳумдонак сайлов округи), А. Ғуломов (55-Янги шаҳар сайлов округи) қатнашдилар.

* * *

Соат 15 да республика Олий Советининг иккинчи мажлиси бошланди. Мажлисда сессия кун тартибининг иккинчи масаласи юзасидан музокаралар давом эттирилди. Музокараларда депутатлардан Қ. С. ЗОИРОВ (361-Сўх сайлов округи), В. П. КУЗЬМИН (322-Шеробод сайлов округи), О. Н. ХОЛИҚОВА (5-Шумилов сайлов округи) сўзга чиқдилар.

(Охири учинчи бетда).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

25 сентябрда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XX пленуми бўлиб ўтди. Пленум ишида шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари қатнашдилар.

Пленум «4 миллион 400 минг тонна пахтани териб олиш ва давлатга топширишни таъминлаш тадбирлари ҳамда республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Шу масалани муҳокама қилишда Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. МУРТАЗОЕВ, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари Р. ҒОЙИБОВ, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. К. КАМОЛОВ, Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари Б. М. ИСТОМИН, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. РАҲИМОВ, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. МУРОДОВ, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. УСМОНОВ, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. ХУДОЙБЕРГАНОВ, Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари Е. Т. ТАСАНБОЕВ, Наманган область партия комитетининг биринчи секретари А. А. ХУЖАЕВ, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. ШАМСУДДИНОВ, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри Н. Ж. ХУДОЙБЕРДИЕВ ўртоқлар иштирок этдилар.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Пленум шунингдек ташкилий масалаларни ҳам кўриб чиқди. Пленум Н. М. МАТЧОНОВ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланганлиги муносабати билан уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари вазифасидан озод қилди.

Й. Р. ҚУРБОНОВ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари ва бюро аъзоси қилиб сайланди.

Пленум Р. Н. НИШОНОВни СССРнинг Цейлондаги фавқулодда ва мухтор элчиси ҳамда ўриндошлик йўли билан СССРнинг Мальдив Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси қилиб тайинланганлиги муносабати билан уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ва бюро аъзолиги вазифаларидан озод қилди.

О. У. САЛИМОВ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ва бюро аъзоси қилиб сайланди.

Е. С. НАСРИДДИНОВА СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси қилиб сайланганлиги муносабати билан пленум уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюро аъзолиги вазифасидан озод қилди.

Пленум В. А. АРХАНГЕЛЬСКИЙни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири қилиб, М. М. ХАЙРУЛЛАЕВни маданият бўлими мудири қилиб, В. О. КОЗИМОВни транспорт ва алоқа бўлими мудири қилиб тасдиқлади.

Н. Ф. ТИМОФЕЕВ «Правда Востока» газетасининг редактори қилиб тасдиқланди.

4 МИЛЛИОН 400 МИНГ ТОННА ПАХТАНИ ТЕРИБ ДАВЛАТГА ТОПШИРИШНИ ТАЪМИНЛАШ ЧОРАЛАРИ ВА РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети пленумининг қарори

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми «4 миллион 400 минг тонна пахтани териб давлатга топширишни таъминлаш чоралари ва республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, мамнуният билан шуни қайд қиладики, КПСС Марказий Комитетининг 1969 йил декабрь Пленуми ва 1970 йил июль Пленуми қарорлари, партия XXIV съездига тайёргарлик республика ишчилари, колхозчилари, меҳнаткаш зиёлиларининг сиёсий активлигини ва меҳнат ғайратини юксалтириб юборди. Бутун совет халқи билан бирга Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Ленин юбилейи йилида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун, беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун олиб борилаётган курашда янги муваффақиятлар билан Ватанни қувонтиришга интилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати ҳар доим ва тобора кўпроқ ғамхўрлик қилиб ёрдам бериб келганлиги, пахтачилик биринчи даражали техника билан таъминланганлиги, пахтакорларнинг ажойиб маҳорати ва фидокорона меҳнати туфайли бу йил республикада пахтадан мўл ҳосил етиштирилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг республика партия активи йиғилишида сўзлаган нутқида республика партия ташкилотининг фаолиятига юксак баҳо берилди, мамлакатда пахта етиштиришда Ўзбекистон етакчи роль ўйнаётганлиги уқтириб ўтилди ва беш йилликнинг якунловчи йилида планни бажарибгина қолмасдан, шу билан бирга давлатга қўшимча равишда яна 300-400 минг тонна пахта бериш учун коммунистлар, қишлоқ хўжалик меҳнатчилари ҳамма чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирилди.

Партия активининг бўлиб ўтган республика, область, район йиғилишларида, колхоз ва совхозларнинг коллективларида мавжуд имкониятлар кўриб чиқилиб ва обдон ўйлаб кўрилиб, бу йил Ватанга 4 миллион 400 минг тонна пахта бериш вазифасининг бажарилишини таъминлайдиган миқдорда оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилинди.

Бухоро районидаги, Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» ва «Ромитан» совхозлари, Қоракўл районидаги Киров номли колхоз, Косон районидаги Москва совхози, Чироқчи районидаги Ильич номли совхоз ўз зиммаларидаги масъулиятни ва юксак бурчни чуқур ҳис қилиб, пахта тайёрлаш планини муддатидан олдин бажариб, мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. Ромитан, Косон, Шеробод, Хўжайли, Оққўрғон, Жиззах, Киров, Янгиариқ, Поп, Андижон, Пахтакор районлари ва республиканинг бошқа бир қанча районлари пахта тайёрлашни уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар.

Пленум шуни мамнуният билан қайд қиладики, республика саноат корхоналарининг, олий ўқув юртлари ва муассасаларининг коллективлари пахта териш ишига қўшилмоқдалар. 4 миллион 400 минг тонна пахта учун кураш ҳақиқатан умумхалқ иши бўлиб қолмоқда.

Шу билан бирга пленум шуни қайд қиладики, кўпгина районлар, совхозлар, колхозларда ташкилотчилик ишларининг ва сиёсий ишларнинг даражаси қўйилган вазифаларга мос бўлиб тушмаётир. Юқори Чирчиқ, Пахтаорол, Фарғона, Қўрғонтепа, Пайариқ, Сариосиё, Гурлан, Тахтакўпир районларида шу вақтгача терим ишларига кам одам жалб қилинди, ғўза баргини тўктириш ва пахта териш техникасини ишга тушириш муддатлари чўзилиб кетди, пахта териш ва тайёрлаш йўл қўйиб бўлмайдиган даражада паст суръатлар билан олиб борилмоқда.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Пахта тозалаш саноати министрлиги, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси пахта тайёрлашни ташкил этишда ва пахтакорларга ёрдам беришда катта камчиликларга йўл қўймоқда.

Пленум шуни уқтириб ўтадики, давлатга пахта топшириш борасида олинган оширилган мажбуриятлар партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари зиммасига катта масъулият юклайди, юксак даражада уюшқоқлик билан ишлашни, интизомли бўлишни, барча одам ресурсларидан ҳам, пахта териш техникасидан ҳам энг кўп фойдаланишни талаб қилади, чунки терим машиналарини кенг равишда қўлланмай туриб, пахта териш суръатларини тезлатиш мумкин эмас. Аммо, айрим область ва район партия комитетлари колхоз ва совхозларнинг диққат ва эътиборини пахта тайёрлаш суръатларини ошириш учун мавжуд резервлардан ҳар томонлама фойдаланишга етарли равишда жалб қилмаётирлар, беғамлик ва интизомсизлик рўй беришига йўл қўймоқдалар, бу эса 4 миллион 400 минг тонна пахта учун курашда вақтнинг беҳуда ўтишига олиб келмоқда.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми **қарор қилади:**

1. Бу йил 4 миллион 400 минг тонна пахтани териб олиб, давлатга топшириш борасида олинган оширилган мажбуриятларни тезроқ бажаришни республикадаги барча партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, колхозлар ва совхозларнинг энг биринчи галдаги вазифаси деб ҳисоблансин. Бу вазифани бажармоқ учун ҳар бир областда ҳар куни тайёрланаётган пахтани 3,5-4 процентга етказиш ва бутун республикада 15 октябрга қадар давлатга 3 миллион 500 минг тонна пахта топшириш зарур. Бу ишда териляётган пахтанинг сифатига ва давлатга топширилаётган пахтанинг навларига алоҳида эътибор берилсин.

2. Пленум область, район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари зиммасига мавжуд камчиликларни дарҳол тугатиш, омма орасида олиб борилаётган ташкилотчилик ишларини ва сиёсий ишларни кучайтириш, мавжуд моддий-техникавий ресурсларнинг ҳаммасини ва меҳнатга яроқли аҳолининг энг кўп қисмини пахта териш ва тайёрлашга сафарбар қилиш вазифасини юклайди. Барча пахта териш машиналарининг икки смена бўлиб юксак даражада унумли ишлаши таъминлансин ва ҳар бир машина ҳар куни териб бераётган пахтанинг ўртача миқдори 5-6 тоннага етказилсин.

Колхозчилар, совхоз ишчилари ва механизаторлар орасида социалистик мусобақа кенг авж олдирилсин, олинган мажбуриятларнинг ҳар бир бригада, колхоз ва совхоз муддатидан олдин бажариши учун курашда коммунистлар ва комсомолларнинг авангардлик роли таъминлансин. Далаларда ишлаётганларнинг нормал меҳнат қилиши ва дам олиши учун барча зарур шарт-шароит яратиб берилсин.

Териляётган ва тайёрланаётган пахтанинг сифати ҳар куни контроль қилиб турилсин, сушилкалар ўз вақтида тайёр қилиб қўйилсин, ҳосилнинг нобуд ва пайхон қилинишига қарши кескин кураш олиб борилсин.

Шаҳар партия комитетлари, шаҳар ижроия комитетлари шаҳарнинг қишлоққа бераётган оталик ёрдамини кучайтирсинлар.

3. Пленум Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш министрлиги, Соғлиқни сақлаш министрлиги, Алоқа министрлиги, Савдо министрлиги, Маданият министрлиги, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги, «Ўзбекбирлашув» ва уларнинг жойлардаги органлари зиммасига пахта териш кампаниясини ташкил этишда колхозларга ва совхозларга берилаётган ёрдамни кучайтириш, пахта териш ва тайёрлашда ишлаётганларнинг ҳаммасига медицина, савдо ва маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш вазифасини юклайди.

4. Пленум республика партия активи йиғилишининг материалларини ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ушбу пленумининг қарорларини кенг тушунтиришни авж олдиришни область, шаҳар, район партия комитетларининг, бошланғич партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди.

Партия ташкилотлари, матбуот органлари, радио ва телевидение олиб бораётган бутун идеология иши юксак социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига кўмаклашмоғи лозим. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми коммунистларни, комсомолларни, колхозчиларни, совхоз ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, республиканинг барча меҳнаткашларини мамлакатга 4 миллион 400 минг тонна пахта бермоқ учун ўзларининг бутун кучларини, бутун ғайратларини, бутун маҳоратларини сарфлашга, Ватан олдидаги ватанпарварлик ва интернационал бурчларини бажаришга, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съездини муносиб кутиб олишга чақиради.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

УРТОҚ Н. М. МАТЧОНОВНИ УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ ҚИЛИБ САЙЛАШ ТУҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Назар Маткаримович Матчонов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
А. АБДАЛИН.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1970 йил, 25 сентябрь
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

УРТОҚ Е. С. НАСРИДДИНОВАНИ УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТУҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Ёдгор Содиқовна Насриддинова СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раислигига сайланганлиги муносабати билан у Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1970 йил, 25 сентябрь
Тошкент шаҳри.

ВАТАНГА 4 МИЛЛИОН 400 МИНГ ТОННА ПАХТА БЕРАМИЗ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XX пленумида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ доклади

Ўртоқлар!

Партиямиз Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев пахтачиликни ривожлантириш тўғрисида, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари муҳтож бўлган энг қимматбаҳо хом ашё — пахта етиштиришни кўпайтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар.

Мамлакатнинг пахта толасига бўлган эҳтиёжи йилдан-йилга ошиб бормоқда. Бу эҳтиёжни қондириш халқ хўжалигининг энг муҳим вазифаси. Шу сабабли бу вазифани ҳал қилиш учун алоҳида масъулият мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлган Ўзбекистон зиммасига, республикамиз партия ташкилотининг зиммасига, сиз билан бизнинг зиммамизга тушади, ўртоқлар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР ҳукумати бу вазифани амалга оширишда бизга муттасил ҳар томонлама ёрдам бериб келмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев яқинда Ўзбекистонга келиб кетганлиги ҳам пахтачиликни юксалтириш тўғрисида, пахтакорларимиз тўғрисида, республика партия ташкилоти тўғрисида партия қилаётган ғамхўрликнинг янги ёрқин намунаси бўлди.

Сўнгра ўртоқ Ш. Р. Рашидов КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикалари бўйлаб қилган сафари, унинг Ўзбекистон партия активи йиғилишида сўзлаган нутқи жуда катта сиёсий аҳамиятга эга эканлигини айтди. Республика партия активининг Л. И. Брежнев иштироки билан 8 сентябрда ўтказилган йиғилиши ажойиб, ҳаммамизни ғоят тўлқинлантирган воқеа бўлди. Бу йиғилиш Совет Ўзбекистони ва унинг Коммунистик партияси йилномасига ажойиб саҳифа бўлиб киради, деб таъкидлади докладчи. Бу йиғилиш ўзимизнинг резервларимизни ва имкониятларимизни яхшироқ билиб олишимизга, пахта тайёрлашда мислсиз юксак марраларни белгилаб олишимизга ёрдам берди.

Леонид Ильич партия активи йиғилишида сўзлаган нутқида республикамиз партия ташкилотининг ва барча меҳнаткашларнинг ишига юксак баҳо берди. У Ўзбекистон Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитети кишиларни коммунистик руҳда тарбиялаш, иқтисодий ва маданий қурилишга раҳбарлик қилиш йўлида самарали ишлар қилаётганлигини айтиб ўтди. Ўртоқ Л. И. Брежнев мамлакатни пахта билан таъминлашда Ўзбекистоннинг етакчилик ролини қайд қилиб, мўл ҳосилни ўз вақтида ва нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун, юбилей йилида пахта тайёрлаш планини тўла бажарибгина қолмасдан, шу билан бирга давлатга қўшимча равишда яна 300—400 минг тонна пахта бериш учун республика партия ташкилоти, қишлоқ коммунистлари, республика қишлоқ хўжалигининг барча меҳнатчилари кучларини аямайдилар деб ишонч билдирди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ўзбекистонга келганлиги, партия активи йиғилишида ёрқин, илҳомбахш нутқ сўзлаб, бизнинг ишимизга юксак баҳо берганлиги, янги вазифаларни олдинга қўйганлиги, доно маслаҳатлар ва таклифларни айтиб берганлиги бутун республикани тўлқинлантириб юборди, ҳамма жойда меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик туйғуларини қўзғатиб ва кучайтириб юборди. Леонид Ильичнинг нутқи бутун Ўзбекистон партия ташкилоти учун жанговар иш программаси бўлиб қолди.

Республикамизнинг, ҳамма жойида партия активининг область, шаҳар ва район йиғилишлари, бошланғич партия ташкилотларининг умумий йиғилишлари бўлиб ўтди. Шу йиғилишларда республика партия активи йиғилишининг якунлари ва бу йиғилишдан келиб чиқаётган амалий вазифалар муҳокама қилинди. Шу нарса диққатга сазовордирки, барча областлар, шаҳарлар ва районлар, ҳамма корхоналарнинг, колхозлар ва совхозларнинг коллективлари беш йилликнинг туталловчи йили учун оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилишди.

Республика пахтакорлари мисли кўрилмаган юксак марраларни белгилаб қўйишди. Улар бор имкониятлардан тўла равишда фойдаланишга, ўзларининг олий ватанпарварлик ва интернационал бурчларини шараф билан бажаришга астойдил интилиб, бу йил Ватанга 4 миллион 400 минг тонна «оқ олтин» бериш мажбуриятини олишди.

Бухоро областининг колхоз ва совхозлари давлатга 435 минг тонна, Қашқадарё областининг колхоз ва совхозлари 300 минг тонна, Сурхондарё областининг колхоз ва совхозлари 375 минг тонна, Сирдарё областининг колхоз ва совхозлари 550 минг тонна, Тошкент областининг колхоз ва совхозлари 368 минг тонна, Хоразм областининг колхоз ва совхозлари 380 минг тонна, Фарғона областининг колхоз ва совхозлари 500 минг тонна, Андижон областининг колхоз ва совхозлари 500 минг тонна, Самарқанд областининг колхоз ва совхозлари 425 минг тонна, Наманган областининг колхоз ва совхозлари 370 минг тонна, Қорақалпоғистон АССР колхоз ва совхозлари 325 минг тонна пахта беришга қарор қилдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ докладининг охири

(Боши биринчи бетда).

Шу қадар юксак мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун бизда ҳамма имкониятлар бор. Пахтакорларнинг қаҳрамонона меҳнати, партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлари, партия ва давлатнинг доимий ёрдами туфайли бу йил республикада пахтадан мисли кўрилмаган катта ҳосил етиштирилди.

Эндиги вазифа шуки, шу пахтанинг ҳаммасини нобуд қилмай тезроқ териб олиб, давлатга топширишимиз керак. Ҳозирги вақтда барча партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхоз раҳбарларининг, республикадаги барча меҳнаткашларнинг асосий вазифаси ва энг биринчи бурчи мана шу.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов шуни айтиб ўтдики, бир қанча областлар ва районларнинг партия ташкилотлари қўйилган вазифа жуда жиддий эканлигини чуқур тушуниб олдилар. Улар пахта теришга жуда кўп кишиларнинг чиқишини, ғўза баргларини тўктиришни ўз вақтида ўтказишни, пахта териш машиналарини ишга солиб юборишни таъминладилар. Шу туфайли биринчи кунларданоқ терим ишларини тўғри ташкил этиш ва пахта тайёрлашда юксак суръатларга эришиш мумкин бўлиб қолди.

Масалан, шу кунгача Бухоро областининг колхозлари ва совхозлари давлатга пахта сотиш йиллик планини 78 процент, Қашқадарё областининг колхозлари ва совхозлари 63 процент бажардилар. Бухоро районы, шу райондаги Фрунзе номли, «Москва», «Правда», К. Маркс номли, «Ленин йўли», Энгельс номли колхозлар, Қоракўл районидаги Киров номли колхоз, Ромитан районидаги Октябрь, Энгельс номли, «Москва», Нариманов номли колхозлар, яна шу райондаги «Октябрь 50 йиллиги» ва «Ромитан» совхозлари, Косон районидаги «Москва» совхози, Чироқчи районидаги Ильич номли совхоз эришган муваффақиятлар айниқса қувонтиради. Улар йиллик планларини бажариб бўлиб, социалистик мажбуриятлар ҳисобига пахта топширмоқдалар. Ромитан, Қоракўл, Шофиркон, Свердлов районлари планларини бажаришга яқинлашиб қолдилар.

Тошкент, Хоразм областларидаги ва Қорақалпоғистон АССРдаги кўпгина хўжаликлар, шунингдек Косон, Шеробод районлари, Фарғона областининг Киров райони, Хўжайли, Андижон, Янгиариқ, Поп, Жиззах, Оққўрғон, Пахтакор районлари ва бошқа бир қанча районлар пахта тайёрлашни тез сураътлар билан олиб бормоқдалар.

Қўриқ ерларда ташкил этилган, машҳур механизатор Мамажон Даджонов директорлик қилаётган Ленин номли совхоз ишларни моҳирлик билан ташкил этиш намунасини кўрсатмоқда. Бу совхоз ҳар кун планнинг 7-8 проценти миқдорида пахта тайёрламоқда ва йиллик планни 13 иш кунида бажаришга аҳд қилиб қўйди.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов ўзининг докладида пахта териш ишларини механизациялаштириш масалаларига муфассал тўхталиб ўтди. У, бизнинг қишлоқ механизаторларимиз улкан пахта учун курашга актив қўшилганликларини айтиб ўтди.

Пахтакор районидаги пахта т е р и ш машиналарининг механик-ҳайдовчилари ҳосилни машиналарда мумкин қадар кўпроқ териб олишга қарор қилдилар. Уларнинг ватанпарварлик ташаббусига эргашувчилар тобора кўпаймоқда. Барча механизаторларнинг коллективлари пахтакорликлардан ўрнак олиб, ўзларининг мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар. Бу йил республикада машинада териб олинадиган пахтани 2 миллион тоннага етказиш, каттагина майдонлардаги пахтанинг ҳаммасини эса қўл меҳнатини ишлатмай фақат машиналарда териб олиш мўлжаллаб қўйилди.

Бу йил республика механизаторлари терим агрегатлари комплексининг ҳаммасидан — пахта териш ва кўрак териш машиналаридан, тўкилиб қолган пахталарни йиғиштириб оладиган ва бошқа механизмлардан самарали фойдаланишга ҳаракат қиладилар ва бу ишда ўз маҳоратларини жиддий имтиҳондан ўтказадилар. Шу билан бирга бу иш партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари учун ҳам, барча хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислар учун ҳам имтиҳон бўлади. Улар механизаторлар ишини пухта ташкил этишлари, терим машиналаридан юксак даражада унумли фойдаланиш учун бутун шарт-шароитни яратиб беришлари, кўп минг кишилик қишлоқ механизаторларининг меҳнати тўла ғалаба билан якунланишига эришишлари лозим.

Пахта териш машиналарини тўла равишда ишга солганликлари туфайли пахтани машинада териш планини шу кунгача Бухоро области 45 процентга, Қашқадарё области 42 процентга етказиб бажариб қўйдилар. Тошкент областининг хўжаликлари машиналардан яхши фойдаланганликлари туфайли ҳар куни йиллик планнинг 3,5 процентига етказиб, кўпгина районлар эса 5 процентга етказиб ва ундан ҳам ошириб пахта бермоқдалар. Тошкент ва Сирдарё областларида шу кунгача тайёрланган жамики пахтанинг 60-70 проценти машиналарда териб топширилди. Шу областларнинг кўпгина колхозлари ва совхозлари топширилаётган пахтанинг деярлик ҳаммасини машинада териб олмоқдалар. Улар четдан ҳашарчилар чақиришдан воз кечдилар, шу сабабли ғўза баргларини тўктириш ишларини ўз вақтида ўтказдилар, далаларни, машиналарни ишлаш учун яхшилаб тахт қилиб қўйдилар, мавжуд терим машиналарининг ҳаммасидан моҳирлик билан ва юксак даражада самарали фойдаланмоқдалар.

Кўпгина механизаторларимиз қаҳрамонона меҳнат қилиш намуналарини кўрсатмоқдалар. Сурхондарё областининг қўриқ ерларида ташкил этилган Ленин номли совхоздан Абдусаттор Қурбонов пешқадамлик қилмоқда. У 390 тонна пахта териб берди. Машҳур механизаторимиз Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратов бултурги йилларда бўлгани каби бу йил ҳам юксак кўрсаткичларга эришди. У 330 тонна пахтани машинада териб берди. Қашқадарё областидаги Косон совхозида механик-ҳайдовчи Хонкелди Холиқов ва шу областнинг «Москва» совхозидан Тўра Ўлмасов, Сурхондарё областидаги Охунбобоев номли совхоздан Алимурод Ёқубов ва Ленин номли совхоздан Робия Муҳамадиева, Бухоро областидаги Ромитан совхозидан Аҳмад Ҳамроев, «Октябрь 50 йиллиги» совхозидан Фаёз Султонов ва Умар Жумаев, Свердлов районидаги Ҳамза номли колхоздан Қаюм Муҳамедов ва бошқа механик-ҳайдовчилар 190—260 тоннага етказиб пахта териб беришди.

Шу билан бирга докладчи пахта қийғос очилганлигига қарамай, уни теришни ва тайёрлашни ташкил этишда қўпол хатоларга йўл қўйилаётганлигига эътиборни жалб қилади.

Бир қанча областлар ва районларда ғўза баргларини тўктириш ишлари 7—10 кун кечиктириб ўтказилди, натижада терим машиналарининг кўпи шу кунгача ишга тушгани йўқ. Фарғона, Наманган ва Андижон областларининг хўжаликларида ғўза баргларини тўктириш айниқса жуда кечикиб кетди.

Ғалати бўлиб кўринса ҳам шуни айтиб ўтиш керакки, пахтани машинада теришга, айниқса тўкилиб қолган пахталарни машинада териб олишга аҳамият бермаслик фактлари ҳануз ҳам оз эмас. Сурхондарё областида 1850 та терим машинасидан фақат 1100 таси ишга туширилди. Фарғона областида 1500 терим машинаси, Андижон областида икки юзга яқин терим машинаси ишламай бекор ётибди. Фарғона, Наманган, Хўжаобод Оқдарё районларида ва бошқа баъзи районларда эса пахтани машинада теришга ҳали киришилгани йўқ. Пахта теришнинг долзарб кунларида Сурхондарё областида «Сельхозтехника» базаларида 150 та яп-янги терим машинаси ва 340 та подборщик, Фарғона областида эса 117 та терим машинаси ва 400 та подборщик ишламай бекор ётганлигига йўл қўйиш мумкинми, ахир.

Ғўзасининг барглари тўктирилиб, терим машиналарининг ишлаши учун тахт қилиб қўйилган далаларда пахтаси қўлда терилаётган, машиналар эса очилган кўсаклари кам ва ғўзалар кўмкўк бўлиб турган далаларда ишлаётган хўжаликлар ҳам бор.

Пахтани машинада теришга аҳамият берилмаганлиги натижасида айрим хўжаликларда терим машиналаридан фойдаланиш яхши ташкил этилмаган. Терим машиналари бир сменада ишламоқда, уларнинг иш унуми кам. Ишлаб турган ҳар бир терим машинаси бир кунда ўртача ҳисобда Самарқанд областида фақат 1,7 тонна, Фарғона ва Андижон областларида 2 тоннадан пахта териб бермоқда.

Шундай қилиб, баъзи областларнинг ва бир қанча районларнинг раҳбарлари пахта теримини ўзлари орқага сурмоқдалар. Мабодо ёмғир ёғиб ҳосилнинг бир қисми нобуд бўлса, бунга уларнинг ўзлари айбли бўладилар.

Теримчиларнинг юксак даражада унумли ишлашлари учун шарт-шароит яратиб берилмаганлигини кўрсатувчи фактлар кўп. Бир қанча хўжаликларда пахта териш ва тайёрлашда ишлаб турганларга маданий-маиший, савдо ва медицина хизмати кўрсатиш яхши йўлга қўйилмаган, теримчилар орасида оммавий-агитация ишлари ва социалистик мусобақа тувук авж олдирилмаган.

Мана шу камчиликларнинг ҳаммаси шуни кўрсатиб турибдики, баъзи партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, кўпгина колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари пахта ҳосилини ўз вақтида териб олишни ташкил этиш учун зиммаларидаги юксак масъулиятни чуқур тушуниб олганлари йўқ, ишни тезлатиш учун зарур чораларни кўрган эмаслар, пахта териш ва тайёрлашни тез суръатлар билан олиб бориш учун бор имкониятлардан тузук фойдаланмаётирлар.

Наманган областида йиллик планга нисбатан фақат 25 процент, Фарғона областида 29 процент, Андижон областида 29 процент пахта тайёрланганлигининг сабаби ҳам мана шу. Самарқанд ва Сирдарё областлари пахта тайёрлашда анча орқада қолмоқдалар. Бу областларда тайёрланган пахта эндигина 17 процентга етди. Юқори Чирчиқ, Сирдарё, Қўрғонтепа, Пайариқ ва Фарғона районларида пахта тайёрлаш йўл қўйиб бўлмайдиган даражада орқада қолаётганлиги бизни ташвишга солмоқда.

Шу районларнинг раҳбарлари нималарни ўйляптилар, пахта териш ва тайёрлаш суръатларини тезлаштириш учун нималар қилмоқчилар деган савол беришга ҳақлимиз. Улар планни қачон бажаришади? Ахир эрта-индин ёмғир ёғиб қолиши мумкинку.

Пахта тайёрлашни ташкил этишда, айниқса, пахтани машинада теришни йўлга қўйишда, пахта териш техникасидан тўла фойдаланишда Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва унинг жойлардаги органлари колхозлар ва совхозларга ҳали ҳам кам ёрдам бермоқдалар. Улар чаққонроқ ва оперативроқ бўлиб ишлашлари, топширилган ишни масъулиятни кўпроқ ҳис қилиб бажаришлари лозим.

Республикада биринчи марта пахтадан 4 миллион 400 минг тонна ҳосил етиштирилди. Бу ҳосилни ёғингарчилик бошланиб кетмасдан олдин териб олиш партия комитетларидан, совет ва қишлоқ хўжалик органларидан, хўжаликларнинг раҳбарларидан ишларни айниқса пухта ташкил этиш учун мавжуд одам ва моддий-техника ресурсларининг ҳаммасини сафарбар этишни, одамларни ғайратлантира билишни, пахта тайёрлашнинг ҳамма участкаларида ишни юксак даражада қизитиб юборишни талаб қилади.

Гидрометеорология бошқармасининг маълумотларига қараганда октябрь ойининг ўрталарида об-ҳаво жуда пасайиб кетиши кутилмоқда. Ёғингарчилик бошланиб, бирданига совуқ тушиши мумкин. Мана шуни ҳисобга олиб ҳосилнинг асосий қисмини, яъни 3,5 миллион тоннага яқин пахтани 15 октябргача териб олиш зарур. Бунинг учун бутун республикада ҳар кун ўрта ҳисоб билан 3—3,5 процентга етказиб пахта бериш керак. Ҳозир, мана шу долзарб кунларда ҳамма ресурсларни, мавжуд имкониятларнинг ҳаммасини ишга солиб, пахта теришни тезлаштириш ва пахта тайёрлаш суръатларини ошириш керак.

Пахтани териб олиш ҳаммамизнинг бурчимиздир, республикамиздаги барча меҳнаткашларнинг вазифаси, кимки қаерда ишламасин, қандай лавозимда турмасин, улкан Ўзбекистон пахтасининг тақдири учун ўзининг масъул эканлигини ҳис қилиши, Ватанга ваъда қилинган 4 миллион 400 минг тонна пахта учун курашувчилар сафидан ўз ўрнини топиши лозим.

Пахта теримида ишлаётганларни яқин кунлар ичида 2 миллион кишига етказиш учун имкониятларимиз бор. Докладчи ҳар бир областда қанча киши пахта териши лозимлигини кўрсатувчи маълумотларни айтиб ўтади. Шу билан бирга у колхоз ва совхозлардаги меҳнатга яроқли аҳолининг ҳаммасини, район марказлари ва шаҳарлардаги ходимларнинг имкон борича энг кўп қисмини ҳозир пахта теримига тортиш кераклигини таъкидлаб ўтди. М е ҳ н а т н и пухта ташкил қилиш йўли билан терим ишлари суръатини ниҳоят даражада тезлаштириш зарур. Шуни унутмаслик керакки, ҳозирги вақтда бой берилган ҳар бир кун эвазига ноябрь ойида ўн кунлаб қаттиқ ишлашга мажбур бўламиз.

Ҳар кун, ҳар соатимизни пахта теришга, пахта далаларида юксак даражада меҳнат қилишга сарфлайлик, бутун кучимизни пахта теришга қаратайлик! Ҳозирги кундаги шиоримиз мана шу. Вазият бизадан шуни талаб қилади.

Бу йил,— деди ўртоқ Ш. Р. Рашидов,—терим машиналари айниқса катта роль ўйнаши лозим. Терим машиналарини ишга солмай туриб етиштирилган ҳосилни тез йиғиб-териб олиб бўлмайди. Шу сабабли партия ташкилотлари консерваторларга қарши шафқатсиз кураш очишлари лозим. Ғўза баргларини тўктиришни яқин кунлар ичида туаллаш, зарур бўлиб қолган ерларга эса ғўза баргини дорилаш ва тўктириш ишларини яна такрорлаш керак.

Ҳозирги куннинг жанговар вазифаси шуки, 1 октябрга қадар терим машиналарининг ҳаммасини ишга солиш, шу машиналардан ҳамма жойда группа қилиб фойдаланишни ва икки смена бўлиб ишлашни ташкил этиш, агрегатларга ихтисослаштирилган техникавий хизмат кўрсатишни пухта уюштириш керак. Ишни шундай ташкил этиш машиналарнинг юксак даражада унумли ишлашига, икки қаторли машина билан ҳар куни камида 4—5 тонна, тўрт қаторли машинада эса 6—7 тонна пахта теришга имкон беради. Илғор хўжаликлардан ўрнак олиб, пахта теришни комплекс механизациялашни кенг қўллаиш, тўкилган пахталарни йиғиш-териб оладиган ва кўрак териш машиналаридан тўла равишда фойдаланиш лозим.

Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш—пахтанинг тез етилиши учун энг зарур шартдир. Шу кунларда ҳамма районларга сизот сувларни энг кўп даражада пасайтириб юбориш, зовурларнинг ҳаммасини сув айқириб оқадиган қилиб очиб қўйиш, тозалаш ва чуқурлаштириш зарур. Ер қазийдиган машиналарнинг ҳаммасини дарҳол мана шу ишларга солиб юбориш керак.

Сўнгра докладчи пахта нобудгарчилигига қарши кураш, топширилаётган хом ашёнинг сифатини ошириш, тайёрлов шохобчалари ишини яхшилаш масалаларига тўхталиб ўтади.

СССР Халқ контроли комитети ва СССР Иттифоқи тайёрлаш министрлиги ходимлари ўтказган текшириш пахтани хом-хатала ва хас-чўплар билан териш фактлари борлигини, тайёрланган пахтанинг сифати пастлигини ва ҳосил нобуд бўлаётганлигини кўрсатувчи фактлар борлигини маълум қилиб қўйди. Сирдарё, Тошкент областларида ва Фарғона водийсида хом ва хас-чўп аралаш пахта топширишга йўл қўйилмоқда, ёғингарчилик шароитида ишлаш учун яхши тайёргарлик кўрилмаган. Бундай фактларга йўл қўймаслик чораларини тезроқ кўриш керак.

Пахта нобудгарчилиги билан кураш хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларининг, халқ контроли комитетлари ва группаларининг, маъмурий органлар ходимларининг марказий вазифаси бўлиши лозим. Хосилни ёғиндан ва чорва молларнинг пайхон қилишидан саклаб қолиш учун ҳамма чораларни кўриш, пахтани териш, ташиш ва сақлаш вақтида бўладиган нобудгарчиликларга сира йўл қўймаслик, давлатга яхши сифатли пахта топширишни таъминлаш зарур.

Октябрь ойининг ўрталарида ҳаво совиб, ёғингарчилик бошланиб кетиши кутилаётганлиги сабабли ҳозир пахта қуритиш ва тозалаш хўжаликларини тайёрлашга алоҳида эътибор бериш керак. Сушилкаларнинг ҳаммаси қисқа вақт ичида ишлашга тахт қилиб қўйилиши лозим. Янги қурилган сушилкалардан Самарқанд областида 25 таси, Фарғона областида 14 таси, Андижон областида 14 таси, Наманган областида 12 таси, Сирдарё областида 10 таси ишлаш учун ҳануз тахт қилиб қўйилгани йўқ.

Баъзи областлар ва районларда пахта қуритиладиган асфальтли майдончаларни қуриш ва ремонт қилиб қўйиш, шийпонлар, транспорт воситалари, тош-тарозилар, кўприклар, йўлларни тахт қилиб қўйиш ишлари суст бормоқда. Баъзи тайёрлаш пунктлари пахтани қабул қилишга яхши ҳозирланмади, пахта қуритиш-тозалаш цехларини, пахтани юклаш — бўшатиш ишларини механизациялаш воситаларини, автомобиллар тортиладиган торозиларни, электр ускуналарини, пахта ғарамланадиган майдончаларни, ишлаб чиқариш биноларини, лабораторияларни, ошхоналарни, чойхоналарни ва ишчиларнинг ётоқхоналарини ремонт қилишни кечиктириб юбордилар. Партия ва совет ташкилотларининг, пахта тозалаш саноати министрлигининг бурчи шуки, улар мана шу камчиликларни дарров тугатишлари, пахта тайёрлаш пунктларининг пухта ва узлуксиз ишлашини таъминлашлари лозим.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов пахта йиғим-терими даврида ташкилотчилик ишларини ва сиёсий ишларни моҳирлик билан ўтказиш, пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни бутун чоралар билан яхшилаш, уларнинг самарали меҳнат қилишлари учун шарт-шароит яратиб бериш зарур эканлигини алоҳида уқтириб ўтди.

Энг муҳим вазифаларимиздан яна бири, деди докладчи, у ҳам бўлса теримчилар, терим машиналарининг механик-ҳайдовчилари, пахта ташиш билан шуғулланаётган транспорт воситаларини ҳайдовчилар орасида, хуллас юбилей йили ҳосилини териш ва тайёрлаш ишларида қатнашаётганлар орасида социалистик мусобақани кенг авж олдиришдан иборатдир. Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари пахтакорлар мусобақасининг таъсирчан бўлиши ва мусобақа якунлари ҳаммага маълум қилиниб турилишини таъминлашлари, меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан оширмоқ, пахта териш ва тайёрлашни жадаллаштирмоқ учун бу мусобақадан тўла равишда фойдаланишлари лозим. Шу билан бирга пахта теримида ишлаётганларни моддий ва маънавий рағбатлантириш воситаларини тўғри қўлланишни ҳам таъминлаш керак.

Шу кунларда пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни пухта ташкил этишнинг аҳамияти жуда катта. Бу соҳада маданият министрлиги, соғлиқни сақлаш министрлиги, маиший хизмат кўрсатиш министрлиги, савдо министрлиги, «Ўзбекбирлашув» ва бошқа министрликлар ва идоралар ва уларнинг жойлардаги ташкилотлари ва муассасалари айниқса жонкуярлик ва оперативчилик билан ишлашлари лозим.

Пахта терими даврида партия ва комсомол ташкилотларининг зиммасидаги, идеология фронти ходимлари зиммасидаги масъулият айниқса катта. Ҳозир ҳар бир қишлоқ коммунисти ва комсомоли, ҳар бир пропагандист, лектор, агитатор, сиёсий ахборотчи далада, халқ орасида, ҳосилнинг тақдири ҳал қилинаётган, ялпи ғалабани қўлга киритиш учун жонбозлик қилинаётган жойда бўлиши ва ишлаши лозим. Пахтакорлар орасида олиб борилаётган сиёсий ва ташкилотчилик ишлари таъсирчан бўлиши, ҳар бир кишининг миясига ва дилига сингиб бориши, қишлоқ меҳнаткашларини улкан пахта учун, Ватаннинг шон-шуҳрати йўлида меҳнат қилиб, янги шижоатлар кўрсатиш учун фидокорона курашга рағбатлантириши ва шу сабабли муайян мақсадни кўзлаб, узлуксиз олиб борилиши зарур.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов докладининг пировардида қуйидагиларни таъкидлади: биз юбилей йилининг марраси сари бораётирмиз. Бу йилни муваффақиятли тугаллаш бизнинг муқаддас бурчимиз. Республика партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларига асосланиб халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини янада юксалтириш, саноат, капитал қурилиш, транспорт ва алоқа, деҳқончилик ва чорвачилик соҳаларидаги планлар ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаши лозим.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов катта муҳим ишларда ўзининг етуклигини неча марталаб кўрсатган Ўзбекистон партия ташкилоти юбилей йилининг масъулиятли имтиҳонидан шараф билан ўтади, 4 миллион 400 минг тонна Ўзбекистон пахтасини териб олиб, давлатга топширамиз деган социалистик мажбуриятни ҳеч сўзсиз бажаришни, барча халқ хўжалиги вазифаларини муваффақиятли адо этишни таъминлайди ва КПСС XXIV съездини муносиб тайёргарликлар билан кутиб олади, деб ишонч билдирди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ САККИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

РЕСПУБЛИКА АҲОЛИСИНИНГ СОҒЛИҒИНИ САҚЛАШНИ ЯХШИЛАШ ТЎҒРИСИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ДЕПУТАТ М. Т. ТУРСУНОВ ДОКЛАДИ

Депутат ўртоқлар! Бепоён Ватанимизнинг халқлари, улар билан бирга Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам партиямиз ва халқимиз ҳаётида бўлгуси катта воқеани — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXIV съездини муносиб кутиб олиш тараддудини кўрмоқдалар.

Съезд олдидан мамлакатимиз ички ҳаётининг ҳамма соҳаларида, ташқи сиёсат борасида беш йил ичида қилинган ишларга якун ясаш ва бундан буёнги тараққиётимиз йўлларини, улуғ мақсад сари йўналган ҳаракатимизнинг янги босқичларини белгилаш вазифалари турибди.

Съездга тайёргарлик ишлари совет кишиларининг, шу жумладан, республикамиз меҳнаткашларининг сиёсий активлиги ва меҳнатдаги ғайрати ғоят юксалган вазиятда бошланди.

Ўзбекистон саноати план топшириқларини ортиғи билан бажармоқда. Саноат маҳсулоти етказишнинг тўққиз ойлик плани муддатидан олдин — 23 сентябрда адо этилди. Кўмир, нефть, газ, минерал ўғитлар, қишлоқ хўжалик машиналари чиқариш, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати маҳсулотларининг кўпгина турлари бўйича ишлаб чиқариш топшириқлари анча ошириб бажарилди.

Қишлоқ меҳнаткашлари партия XXIII съездининг ва Марказий Комитет Пленумларининг қарорларини бажара бориб, анчагина муваффақиятларга эришдилар. Давлатга ғалла, полиз экинлари маҳсулотлари, тамаки, пилла ва қоракўл тери сотиш планлари муддатидан олдин бажарилди. Пахта далаларидаги ишларимиз ҳам яхши бормоқда — бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштирилди, шу кунларда КПСС XXIV съезди шарафига олинган юксак мажбуриятларни бажариш учун астойдил курашилмоқда. Яқинда Ўзбекистон ҳаётида катта ва муҳим воқеа бўлиб ўтди: Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев иштироки билан шу йил 8 сентябрда республика партия активининг катта йиғилиши бўлди.

Бу йиғилишда ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитети халқимизни ленинизм руҳида сиёсий тарбиялаш, саноат ва қишлоқ хўжалик ишларига раҳбарлик қилиш борасида ўтказаётган ташкилотчилик ишига юксак баҳо бериб, республикада иқтисодий ва маданий тараққиёт йўлида қилинаётган ишларни зўр ғайрат билан давом эттириш зарурлигини уқтириб ўтди.

Бизнинг давлатда етказиладиган моддий неъматларнинг ҳаммаси, маънавий маданиятимизнинг барча ютуқлари, мамлакатдаги ижтимоий муносабатлар системасининг ўзи ҳам халқимиз манфаати учун хизмат қилишга бағишланади.

Модомики, капиталистлар оламида одам тақдири унинг якка ўзига ташлаб қўйилган бўлса, бизнинг мамлакатимизда одам тўғрисидаги ғамхўрлик Коммунистик партиямизнинг ва Совет давлатининг фаолият негизи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Бу олижаноб ишдаги марказий ўринлардан бирида кишилар саломатлигини сақлаш вазифаси туради.

Бу тасодиф эмас. Дарҳақиқат, қадим замонлардан буён одат бўлиб қолганки, агар кишилар хайрихоҳ бўлиб бир-бирлари билан учрашсалар, даставвал ўзаро саломлашадилар. Гарчи салом сўзи ҳар бир миллатнинг ўзига мансуб тилда, турли шевада айтилса ҳам, у ягона маънони, яъни «саломат бўлинг» — деган инсоний тилакни ифодалайди.

Буюк Ленин асос солган совет жамиятида бу олий инсонпарвар мақсад —кишилар саломатлигини сақлаш умумдавлат даражасидаги вазифа қилиб кўтарилган эди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва ҳукумати бугун шу масалани ушбу сессия муҳокамасига қўйиш билан, кейинги йилларда соғлиқни сақлаш борасида белгиланган тадбирларнинг амалга оширилишини якунлаб, Ўзбекистон ССР аҳолисининг соғлиғини сақлаш ишини янада яхшилаш йўлларини белгилашни кўзда тутадилар.

Сизларга маълумки, 1968 йил июль ойида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Мамлакатда соғлиқни сақлашни янада яхшилаш ва медицина фанини ривожлантириш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Бу қарор мамлакатимизда соғлиқни сақлашни ривожлантиришнинг ҳозирги даврдаги йўлларини белгилаб берди.

Ўтган йил декабрь ойида СССР Олий Совети Бутуниттифоқ ва республикаларнинг соғлиқни сақлаш асослари тўғрисидаги Қонунини қабул қилди. Шундай ҳужжат республикамизда ҳам тузилган ва у Ўзбекистон ССР Олий Советининг муҳокамасига киритилади.

Еттинчи Чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг I сессиясида «Республика аҳолисининг соғлиғини сақлашни кучайтириш чоралари тўғрисида»ги масала муҳокама қилинган эди. Шундан бери орадан уч йилдан кўпроқ вақт ўтди.

Ўша сессияда депутатларнинг айтган гаплари, қабул қилинган қарор халқ соғлиғини сақлаш ишидаги камчиликларни тугатишда, республикада халқ сиҳат-саломатлигини яхшилашнинг ҳамма ишларини янада ривожлантиришни такомиллаштиришда маҳаллий совет ва жамоат ташкилотларига, медицина ходимларига катта ёрдам берди.

Кейинги йилларда мамлакатда ва республикада қабул қилинган асосий қарорлар шулардан иборат. Барча давлат ташкилотлари ва медицина ходимлари бутун жамоатчилик ёрдамида Ўзбекистон аҳолисининг соғлиғини сақлашдек ўзларининг олижаноб ишларида шу кўрсатмаларга амал қилиб келдилар.

Энди бу вазифаларни бажаришда эришилган асосий натижаларни сизларга айтиб беришга ижозат бергайсиз.

1966 йилдагига нисбатан амбулатория ва поликлиникалар, фельдшерлик пунктлари ва ихтисослаштирилган диспансерлар 5660 тадан 6150 тага етказилди, республикада соғлиқни сақлаш қай даражада ривожланганлигидан далолат берувчи асосий кўрсаткич, яъни касалхоналардаги ўринларнинг сони 16,5 мингга яқин кўпайди.

Медицина ходимлари тайёрлаш кўпайтирилди. Медицина олий ўқув юртларини битириб чиқувчи мутахассислар 1,5 баравардан зиёдроқ, билим юртларини битирувчилар эса 2,5 баравар кўпайди.

Шу йилнинг бошида республикада ишлаб турган врачлар 21,5 минг кишига етди ва ўрта малакали медицина ходимлари 72 минг кишидан ошиб кетди, фармацевтлар 5 минг кишига яқинлашиб қолди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда ҳар 10 минг кишига ҳисоблаганда касалхоналарда 100 та ўрин, 19 врач ва 60 та ўрта малакали медицина ходимлари тўғри келади. 1967 йилда эса ҳар 10 минг кишига касалхоналарда 94 ўрин, 18 врач ва 54 ўрта малакали медицина ходими тўғри келар эди.

Ҳозирги кунда ҳар 10 минг аҳолига ҳисоблаганда касалхоналардаги ўринлар ва врачлар сони жиҳатидан Ўзбекистон Европадаги энг юксак даражада ҳисобланган капиталистик мамлакатлардан ўтиб кетди.

Республикамизда медицина фани анча ривожланди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 12 та илмий-тадқиқот институти, 4 та медицина олий ўқув юрти, Тошкентдаги врачларнинг малакасини ошириш институти илмий-тадқиқот ишлари билан шуғулланмоқда. Илмий-тадқиқот ишлари билан икки мингдан кўпроқ киши, шу жумладан, 127 медицина фанлари докторлари ва 1052 медицина фанлари кандидатлари шуғулланмоқда. Улар катта илмий амалий аҳамиятга эга бўлган 20 га яқин энг муҳим муаммолар устида қунт билан иш олиб бормоқдалар.

Қишлоқда соғлиқни сақлашни ривожлантиришга кейинги уч йил ичида катта эътибор берилди. Қишлоқ касалхоналарида ўринлар қарийб 15 процентга кўпайди, ихтисослаштирилган 14 та янги диспансер ва 387 та фельдшерлик-доялик пунктлари очилди. Врачлар ва ўрта малакали медицина ходимлари 33 процентга кўпайди.

Кўп шифохоналар йириклаштирилди. Натижада район марказларидаги касалхоналарнинг ҳар қайсисидаги ўрин сони 150 дан 172 тага етказилди. Қишлоқдаги шифохоналарда кўпгина янги аппаратлар ўрнатилди, янги лабораториялар ва бошқа ёрдамчи муассасалар очилди.

Партия ва ҳукумат белгилаб берган тадбирлар амалга оширилиши натижасида шаҳар ва қишлоқ аҳолисига амбулатория ва поликлиникалар томонидан хизмат кўрсатиш яхшиланди. Улар бир йил ичида 58 миллион марта кишини қабул қилди, яъни ўтган 3 йил ичида беморларни қабул қилиш имкони 8 миллионга кўпайди.

Ўтган давр ичида республикада 37 та ёрдам станциялари ва бўлимлари қўшимча очилди, шулардан 29 таси қишлоқ жойларида очилди.

Махсус катта бўлимлар (марказлар) ташкил этиш йўли билангина аҳолига малакали медицина ёрдами беришни таъминлаш мумкинлигига мамлакатимиздаги соғлиқни сақлаш ишларининг тажрибаси далилдир. Шу сабабли, кейинги йилларда қуйиб қолган кишиларни даволаш мия ва кўкрак касалликлари хирургияси каби медицина ёрдами берувчи йирик касалхоналар ва махсус марказлар вужудга келтирилмоқда. Қишлоқ район касалхоналарида 10—12 касаллик бўйича махсус медицина ёрдами кўрсатилмоқда, районлараро ихтисослаштирилган бўлимлар тузилмоқда.

Она ва бола саломатлигини сақлаш борасида ўтган йиллар ичида бирмунча ишлар қилинди. Янгидан болаларнинг 55 та клиникаси ва хотинларнинг 20 та консультацияси очилди. Ихтисослаштирилган медицина хизмати кўрсатиш кенг йўлга қўйилганлиги натижасида болалар касалхоналаридаги ўринлар 500 та, туғруқхоналардаги ва гинекология касалхоналари бўлимларидаги ўринлар 2700 та кўпайтирилди.

Болалар ва хотин-қизлар соғлиғини сақлашга хизмат қилаётган мутахассислар анча кўпайди. Кейинги уч йил ичида педиатр — врачлар 240 нафар, доя-гинекологлар 230, фельдшер-доялар эса 2100 нафар кўпайди. Болалар учун сутдан овқат тайёрлаб берадиган жойлар ўтган давр ичида 116 тага, шу жумладан, қишлоқларда 64 тага етказилди, болалар овқатини уюштириш яхшиланди.

Республикадаги мактабгача тарбия муассасаларида, айниқса колхозлар ва совхозларда болаларни тарбиялаш ва уларга медицина хизматини янада яхшилаш муҳим масала ҳисобланади.

Доимий ишлайдиган болалар боғчаси ва яслиларида ўтган йиллар мобайнида очилган жойларнинг сони 62500 тадан ошиб кетди, бу муассасаларда медицина назорати кучайтирилди. Мактабгача муассасаларга медицина хизмати кўрсатиш яхшиланди.

Айтилганлардан шундай хулоса чиқариш мумкинки, республика аҳолисининг соғлиғини сақлаш борасида ўтган уч-тўрт йил ичида анча ишлар қилинди.

Лекин эришилган якунларни қайд қилиш билан бирга, шуни айтишимиз керакки, мўлжалланган ишларнинг бир қанчаси, аввало, соғлиқни сақлашнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ишларининг кўпи ҳали амалга оширилгани йўқ.

Республикамизда соғлиқни сақлаш биноларини қуриш даволаш-профилактика муассасаларини кўпайтириш суръатларидан ҳануз орқада қолмоқда. Соғлиқни сақлашга доир биноларни қуриш учун давлат томонидан берилаётган маблағлар тўла равишда ўзлаштирилмаётир. Бу биноларни ишга тушириш муддатлари ҳамон кечикмоқда.

Республикамизда даволаш муассасаларини қуриш орқада қолаётганлигининг сабаби илгаригидек шундан иборатки, Ўзбекистон қурилиш министрлиги, қишлоқ қурилиши, монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрликлари ҳамда Главташкентстрой қурилиш-монтаж ишларини қониқарли равишда ташкил этмаётирлар, соғлиқни сақлаш министрлиги, бошқа ташкилотлар ва маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари уларни технология ускуналари ва медицина асбоблари билан етарли равишда таъминламаётирлар. Соғлиқни сақлаш объектларини қуришни катта давлат аҳамиятига эга бўлган иш деб

(Давоми учинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ САККИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

Ўртоқ М. Т. ТУРСУНОВ докладининг охири

(Боши иккинчи бетда).

ҳисоблаб, бу қурилишларга кўпроқ эътибор беришни қурилиш министрликларининг раҳбарларидан, Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг Министрлар Советидан, область ижроия комитетларидан, Тошкент шаҳар ижроия комитетидан талаб қилиш лозим.

Соғлиқни сақлаш шохобчаларини кенгайтириш суръатлари қониқарсиз эканлиги учун айбнинг катта қисми меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий советлари зиммасига тушади.

Хотинларга айниқса хомиладор ва ёш оналарга медицина хизмати кўрсатишни жиддий равишда яхшилаш зарур.

Она ва бола саломатлигини сақлаш масаласи мактабгача ёшдаги болаларни тарбиялаш масалалари билан ўзаро боғланган.

Кейинги 7 йил ичида болалар сонининг ўсишини таҳлил қилиб қарасак, республикамиз аҳолисининг йилига 350—400 минг нафар болалар ҳисобига кўпайиб бораётганлигини кўрамиз. Бинобарин, ҳар йили республиканинг қарийб ярим миллионга яқин энг кичик граждандари мактабгача тарбия муассасалари — ясли ва болалар боғчаларида ўзларига ўрин берилишини ва медицина назоратига олишни талаб қиладилар.

Бироқ, болалар боғчалари ва ясилиларини айниқса, типовой лойиҳалар бўйича қуриш сусткашлик билан бормоқда. Улар астасекинлик билан қурилмоқда.

Мактаб ёшигача бўлган болалар муассасаларида тарбия ва таълим ишларини ташкил этишда ҳам жиддий нуқсонлар бор. Мактабгача тарбия болалар муассасаларида хизмат қилувчи ходимларнинг анча қисми махсус билимга эга эмас. Республика Маориф министрлиги ва унинг органлари, маҳаллий совет ижрокомлари, мактабгача тарбия муассасаларининг ишига етарли эътибор бермаётирлар.

Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрлиги айниқса колхоз ва совхозлардаги мактабгача тарбия муассасаларида болаларга медицина хизмати кўрсатишни етарли даражада ташкил қилгани йўқ. Болалар учун тайёрланаётган овқатларнинг сифати, шунингдек мактабгача тарбия болалар муассасаларида санитария-гигиена қоидаларига риоя қилиниши ҳам назорат остига олингани йўқ.

Мактабгача тарбия ишидаги аҳволнинг қониқарсиз ҳолатга тушиб қолганлигига ортиқ тоқат қилиш мумкин эмас. Бунга илова қилиб шуни айтиш керакки, республикамиздаги қишлоқ хўжалик ишларининг ўзига хос хусусияти бор. Шу сабабли, қишлоқда ишга яроқли аҳолининг ҳаммаси, жумладан, хотинлар, ўзларининг кўп вақтларини далаларда ва фермаларда меҳнат билан ўтказадилар. Бундай шароитда мактабгача ёшдаги болаларни ясилларда ва боғчаларда тарбиялаш масалалари айниқса кўпроқ диққатга сазовор бўлади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети бу масалага катта аҳамият бериб, болалар тарбиясини партия ва совет органларининг энг асосий вазифаларидан бири деб ҳисоблаб, аҳволни тузатиш учун аниқ тадбирларни тузиб чиқди. Мазкур тадбирларда республикадаги мактабгача тарбия муассасаларида тарбияланаётган болалар сони 1970 йилнинг охири учун 408 минг планлаштирилган бўлса, яқин йиллар ичида 737 минг нафарга етказилиши мўлжалланган. Мактабгача тарбия муассасаларини етарли инвентарь, мебель, идиш-товоқлар, ўйинчоқлар билан таъминлаш мақсадида тикув фабрикаларидан иккитаси ва бир пойафзал фабрикаси ихтисослаштирилади. Болаларга хос мебеллар ишлаб чиқариш кўпайтирилади. Шу туфайли 1970 йилнинг охирига мўлжалланган 600 минг сўмлик ўрнига 1975 йилда камида 3,5 миллион сўмлик болалар мебели ясалади, ишлаб чиқарилаётган идиш-товоқлар эса камида 6,5 миллион сўмликка етказилади. Болалар ўйинчоқлари, шу жумладан, унинг миллий турлари ишлаб чиқарадиган фабрика реконструкция қилинади ва янги заводлар қурилади.

Мактабгача тарбия муассасаларини кўпайтириш давлат капитал маблағлари ҳисобидан, колхозларнинг маблағлари, министрликлар, идоралар ва бошқа ташкилотларнинг ҳамда матлубот кооперациясининг маблағлари ҳисобидан ўтказилади.

Планлаштирилаётган мана шу муассасаларнинг ишга туширилиши мактабгача тарбия муассасаларига бўлган эҳтиёжни таъминлаш даражасини анча ошириш имконини беради.

Шу сабабли қурилиш министрликларининг, идоралар, корхоналар раҳбарларидан, қурилишларнинг бошлиқларидан болалар муассасалари давлат томонидан белгиланган муддатларда ҳеч сўзсиз қуриб битказилиши ва ишга туширилиши учун жавобгарликларини ошириш, шу объектларни қуришни энг муҳим ва биринчи навбатдаги вазифаларидан деб ҳисоблашларини жуда қатъият билан талаб қилиш лозим.

Болалар боғчалари ва ясилларида мактабгача ёшдаги болалар жисмоний, ақлий ва эстетик жиҳатдан камол топишига доир давлат программасини албатта бажариш билан бирга, таълим-тарбия ишларини янада такомиллашишини таъминлаш лозим. Ҳеч сўзсиз бажарилиши лозим бўлган вазифалар мана шулардан иборат.

Коммунистик партиянинг, ҳукуматимизнинг сиёсати, совет соғлиқни сақлаш системасининг бутун тарихи шуни тасдиқлайдики, кишилар саломатлигини қўриқлаш бутун жамиятнинг иши, барча давлат органларининг ва, қандай лавозимда бўлмасин, ҳар бир одамнинг бурчидир.

Бу ишдаги асосий вазифаларимиздан бири — ташқи муҳитни, меҳнаткашларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини соғломлаштириш, юқумли ва бошқа касалликларнинг олдини олиш чораларини кенг миқёсда амалга оширишдир.

VII чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1 сессиясидан кейин ўтган вақт ичида республикамизда аҳоли яшайдиган жойларни ободонлаштириш, шаҳар ва қишлоқларнинг санитария ҳолатини яхшилаш, аҳолининг маданий ва турмуш даражасини кўтариш, водопроводлар ва канализация иншоотлари қуриш борасида катта ишлар қилинди.

Ҳозирги беш йиллик ичида республикада коммунал хўжалигининг ҳамма соҳаси бўйича марказлашган капитал маблағларнинг ўзлаштирилиши 350 миллион сўмдан ортиқроқни ёки 114 процентини ташкил этди.

Юқумли касалликларнинг олдини олиш ва бу касалликларга қарши курашиш йўлидаги санитария тадбирларининг ҳажми анча кенгайтирилди, санитария-гигиена шароитларини яхшилаш йўлида курашаётган медицина ходимларининг активлиги анча кучайди.

Натижада бўғма, кўкйўтал, қоқшал каби юқумли касалликлар билан оғриш камайди, айниқса қизамиқ билан оғриш кейинги уч йил ичида 33 баравар камайди.

Бу йил республика ҳукумати, меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советлари, соғлиқни сақлаш органлари хатарли бўлган юқумли касалликларнинг Ўзбекистонга тарқалишига йўл қўймасликнинг бутун чораларини амалга оширмоқдалар.

Одамларнинг кундалик ҳаётини яна ҳам кўркам қилиш учун меҳнат жойларида, кўчаларда ҳовлиларда, заводларда тартиб ва покизалик яратиш учун юзлаб, минглаб кишилар астойдил жонбозлик кўрсатмоқдалар. Шаҳарларимиз ва аҳоли яшайдиган пунктларнинг ободончилигини янада яхшилаш йўлида ҳам кўпгина ишлар қилинди ва қилинмоқда.

Лекин, афсуски, ҳамма жойда ҳам бу ишлар кўнгилдагидек эмас. Шундай шаҳар, район марказлари ва қишлоқларимиз борки, уларда ободончилик ва санитария масалалари иккинчи планга суриб қўйилган. Масалан, Нукус шаҳрида водопровод қурилиши планлари бир неча йилдан бери бажарилмайди. Қорақалпоғистон АССРнинг Министрлар Совети ва Ўзбекистон Коммунал хўжалик министрлиги Нукус водопроводи қурилишини тезлаштириш учун шу вақтгача таъсирли чораларни кўрганлари йўқ.

Қишлоқларда марказлаштирилган тартибда сув билан таъмин қилиш масалалари катта аҳамиятга эга. Водопровод суви билан таъминланиш даражаси республика шаҳарларида қишлоқлардагидан анча олдин кетган.

Канализация қурилишларига ажратилган маблағлардан яхши фойдаланилмаётир. Тошкентдаги Салор тозалаш иншоотларида канализация объектларини ишга тушириш учун бу йил ҳукумат белгилаб берган муддатларга риоя қилинмади.

Бир қанча саноат корхоналари, министрликлар ва ташкилотлар сув манбаъларини саноатнинг зарарли сарқитлари билан ифлосланишидан сақлаш тўғрисидаги ҳукумат қарорларини қониқарсиз бажармоқдалар. Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи ва Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги канализация иншоотлари қурилишини жуда паст суръатлар билан олиб бормоқдалар.

Қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар Ўзбекистон комбинати, Чирчиқ электр-химия комбинати, Самарқанд кўнчилик заводи ва бошқа бир қанча йирик корхона раҳбарлари сув манбаларини тозалиги тўғрисида етарли ғамхўрлик қилмаётирлар.

Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси ҳам тозалаш иншоотлари қуриш масаласини ҳал қилмаётир. Зарарли чиқитлар билан Сиёб дарёси ифлосланаётганлиги натижасида Самарқанд областининг бир неча районларидаги аҳоли ҳар доим юқумли касалликлар билан оғриш хавфи остида қолиб келмоқда.

Бундай масъулиятсизликдан қутилиш учун жамоатчиликнинг бутун кучини сув тозалигини қўриқлашга жалб қилишимиз керак.

Республиканинг пахта тозалаш заводлари ўз атрофидаги ҳавони ифлослашини камайтириш масаласи кўп йиллардан бери ҳал қилинмасдан келади. Шу саноат корхоналарида зарарли тўзон ҳали ҳам кўп. Аммо, Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги бунга қарши чора ҳали топилган эмас, деган баҳона билан бу масалага жиддий эътибор бермаётир.

Қишлоқ хўжалигида заҳарли химия моддалари ишлатиш, уларни ташиш ва сақлаш чоғида санитария қоидаларини қўпол равишда бузиш ҳоллари ҳали ҳам содир бўлмоқда.

«Узсельхозтехника» бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги органлари, Ўзбекистон гражданавиацияси бошқармаси қишлоқ хўжалигида заҳарли химия моддаларини ишлатишда аҳолининг сиҳат-саломатлигини сақлаш юзасидан белгиланган тадбирларнинг тўла-тўкис бажарилишини таъминлаганлари йўқ. Юқумли касалликларга қарши кураш олиб бориш учун озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва сотиш гигиенаси тўғрисида, айниқса умумий овқатланиш жойларида, савдо министрлигининг, «Ўзбекбирлашув», Гўшт ва сут саноати министрлигининг корхоналарида кўпроқ жонкуярлик қилиш ғоят муҳим. Лекин 1969 йилнинг ўзидагина санитария назорати органлари томонидан сифати ёмон озиқ-овқат маҳсулотларини истеъмол қилиш жуда кўп марта таъқиқланди.

Санитария назорати томонидан озиқ-овқат корхоналарининг ходимларига солинаётган жарималар кўпайиб кетганлиги бу корхоналарда ҳам гигиена тартибининг йўқлигидан дарак беради. Бизнинг мамлакатда санитария врачига жуда катта ҳуқуқ бериб қўйилган. Улар шу кенг ваколатларидан ўринли равишда фойдаланишлари керак.

Совет кишиларининг саломатлигини сақлаш манфаатлари санитария пропагандасини кескин равишда яхшилашни, соғлиқни сақлаш, маданият, маориф министрликлари ва маҳаллий Советларнинг биргаликда ҳаракат қилишларини, бу масалага матбуот, радио ва телевидениенинг бутун кучини сафарбар этишни талаб қилади.

1971 йилги республика бюджетининг лойиҳасида соғлиқни сақлаш тадбирларига 385 миллион сўм, ёки бу йилдагига нисбатан 6 миллион сўмдан зиёдроқ кўп маблағ ажратиш кўзда тутилмоқда. Касалхонадаги ўринларнинг умумий сонини 126 мингтага етказиш кўзда тутилади.

Соғлиқни сақлаш объектларига 29 миллион сўм миқдорида капитал маблағ ажратилмоқчи. Андижон медицина институтининг 540 ўринли клиника касалхонасини, Наманган областидаги Парда Турсун қишлоғида сил касали санаторийсида 220 ўринли иккита корпусни ва бошқа объектларни ишга тушириш мўлжалланмоқда. Яна 44 та дорихона, шу жумладан 26 та қишлоқ дорихонаси очилади. Республикада дорихоналар сони жами 1050 тадан ҳам зиёдроқ бўлади.

Ўзбекистоннинг олий медицина таълими ва билим юртларини 1971 йилда 2300 врач, 300 га яқин фармацевт ва 8300 нафар ўрта малакали медицина ходимлари битириб чиқади. Демак, соғлиқни сақлаш муассасаларига анчагина янги ходимлар келади ва республика соғлиқни сақлаш системасида 26 мингга яқин врач, 86 мингдан ортиқ ўрта малакали медицина ходимлари ишлаяжаклар.

Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, республика меҳнаткашларининг саломатлигини қўриқлашда бутун бир армия турибди. Бу армия энг юксак малакали ва энг инсонпарвар кишилардан иборат. Улар одам саломатлиги тўғрисидаги ғамхўрликни ўзларининг доимий бурчлари, шарафли ишлари деб, фидокорона меҳнат қилаётган кишилардир. Бундан афзал қандай улуғвор ва қандай саховатли вазифа бўлиши мумкин!

Соғлиқни сақлаш ташкилотларини ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш ва улар бажараётган ишда ҳамиша кўмаклашиб туриш давлат ҳамда жамоат ташкилотларининг ва ҳар биримизнинг бурчимиздир.

КПСС XXIII съездининг топшириқларида, шунингдек партия ва ҳукуматнинг мамлакатда соғлиқни сақлаш ишини яхшилаш масалалари юзасидан ундан кейин чиқарган қарорларида ҳар доим таъкидлаб ўтиладики, кишининг саломатлигини сақлаш фақат врачнинггина вазифаси бўлиб қолмасдан, балки ҳамма давлат органлари, касаба союзлари ва комсомол ташкилотлари, қолаберса, бутун жамоатчилик учун —ҳам қарз, ҳам фарздир.

Соғлиқни сақлаш ишини янада яхшилаш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати томонидан белгиланган тадбирларни Ўзбекистон ССР Олий Совети тўла маъқуллайди ва бу соҳада олдимизга қўйилган вазифалар албатта амалга оширилади деб, ишонч билдиришга рухсат бергайсизлар! (Қарсаклар).

ЎРТОҚ М. Т. ТУРСУНОВ ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат Н. С. ПЕТРОВА нутқи

Ўзбекистон ССР Олий Совети соғлиқни сақлаш ва социал таъминот доимий комиссиясининг раиси.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг биринчи сессиясида меҳнаткашларнинг соғлигини сақлаш тўғрисида қарор қабул қилинган эди. Бу қарор республика аҳолисига медицина хизматини яхшилаш соҳасида муҳим роль ўйнади.

Депутатлар маҳаллий органлар билан биргаликда шаҳарларнинг ва аҳоли яшайдиган пунктларнинг санитария ҳолатини яхшилаш, даволаш ишларини юксак даражага кўтаришга эришдилар, касб касалликларининг олдини олиш қандай бораётганлиги билан қизиқдилар. Биз қишлоқ хўжалик ишларининг долзарб кунларида пахтакорларга медицина хизматини такомиллаштириш тўғрисида, оналик ва болаликни муҳофаза этиш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдамиз.

Доимий комиссиянинг фикрича, санитария маданияти масалаларига эътиборни кучайтириш керак. Область Советлари ижроия комитетларининг кўпи шу мақсадда яхши қарорлар қабул қилмоқда.

Биз республика ҳукуматидан аҳолини яхши ичимлик сув билан таъминлашни яхшилаш масаласини махсус қараб чиқишни ва водопровод қурилишига ажратиладиган маблағлардан тўла фойдаланиш учун тегишли чоралар кўришни илтимос қиламиз.

Шаҳарларимизни ва аҳоли яшайдиган бошқа пунктларни тозалаш билан шуғулланувчи органлар ва ходимларнинг жавобгарлиги йил сайин ортиб бормоқда. Аммо уларнинг ишида ҳали жуда кўп катта камчиликлар бор.

Республикадаги маҳаллий Советлар ҳузурида Соғлиқни сақлаш бўйича 1138 доимий комиссия, коммунал хўжалик ва ободончилик бўйича 672 комиссия ҳамда табиатни муҳофаза қилиш бўйича 624 комиссия тузилган. Бу комиссияларда 16 мингдан ортиқ депутат бор. Биз улардан соғлиқни сақлаш ишларини ташкил этишдаги камчиликларни тугатиш учун зўр ғайрат билан иш олиб боришни талаб қилишга ҳақлимиз.

Ҳозирги вақтда бутун мамлакатимиз партиямизнинг XXIV съездига зўр ғайрат билан тайёргарлик кўрмоқда. Барча коллективлар партия съездини муносиб кутиб олишга ҳаракат қилмоқдалар, оширилган мажбуриятлар олмоқдалар. Бундай шароитда хизмат кўрсатиш соҳасидаги барча ходимлар ҳам зўр ташаббус ва зўр ғайрат билан ишлашлари керак. (Қарсаклар).

Депутат Н. Б. БОЗОРОВ нутқи

Бухоро область ижроия комитетининг раиси.

Бухоро областида соғлиқни сақлаш объектларининг моддий техника базасини мустаҳкамлаш юзасидан анчагина иш қилинди. Касалхоналардаги ўринларни кўпайтирмоқ учун 30 тадан ортиқ маъмурий бино соғлиқни сақлаш органларига берилди. Беш йиллик бошланганидан бери шаҳарларда ва районларда 1400 ўринли 20 тадан ортиқ касалхона, олтита поликлиника, иккита район санитария эпидемиология станцияси, тўртта дорихона қурилиб, ишга туширилди. Ҳозир давлат капитал маблағлари ва пул билан таъминлашнинг бошқа манбалари ҳисобига соғлиқни сақлашнинг йигирмата турли объектлари қурилмоқда.

Беш йиллик мобайнида хотин-қизлар консультациялари 15,4 процент, болалар консультациялари 10 процент, бемор болалар даволанадиган ўринлар 23,7 процент кўпайди, болаларга сут маҳсулотлари тайёрловчи муассасалар 13 тадан 32 тага етказилди.

Узоқ яйловлардаги чорвадорларга медицина хизмати кўрсатишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Меҳнаткашларнинг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишда эришган муваффақиятларимиз шак-шубҳасиздир.

Область ижроия комитети, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, соғлиқни сақлаш органлари мавжуд нуқсонларни йўқотиш чораларини кўрмоқдалар. Лекин биз учун актуал бўлган масалаларнинг ҳал этилиши маълум даражада республиканинг бир қанча ташкилотларига боғлиқ. Биз республика Соғлиқни сақлаш министрлигидан узоқ яйловлардаги чорвадорларга хизмат кўрсатмоқ учун қийин йўллардан юра оладиган санитария автомашиналари ажратиб беришни сўраймиз. Магистраль водопровод қурилишини жадаллаштириш лозим. Бизнинг «Узводоканал» трестига қўядиган талабларимиз кўп. Бу ташкилот ўз объектларини зарур ускуналар ва материаллар билан таъминлашга етарли эътибор бермаётир. «Узгипросельстрой» институти қишлоқ жойларда водопровод қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатларини ўз вақтида етказиб бериши керак. (Қарсаклар).

Депутат А. ҒУЛОМОВ нутқи

Ангрен шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг тинмай қилаётган ғамхўрлиги туфайли республикамизда меҳнаткашларга медицина хизматини яхшилаш ва уларнинг соғлигини муҳофаза этиш соҳасида кўп иш қилинганлигидан ҳаммамиз беҳад хурсандмиз. Тошкент области бу борада ўрнак бўла олади. Кейинги ўн йил ичида областда соғлиқни сақлаш ишлари учун бюджетдан ажратилган маблағлар миқдори икки баравардан зиёд ортди.

Касалхоналарнинг мавжуд шохобчалари талабимизни қондира олмайди.

Бизга қўшимча равишда юқори малакали врачлар керак. Республика Соғлиқни сақлаш министрлиги буни эътиборга олади, деб умид қиламиз.

Меҳнаткашларнинг дам олиш зоналарини вужудга келтириш билан ва Ангрен-Олмалиқ кончилик саноати районини сув билан таъминлаш билан боғлиқ бўлган масалага сессия қатнашчиларининг эътиборини жалб этишни истар эдик. Ҳозирги вақтда Ангрен водисида дарёдан сув чиқариш учун қурилиш ишлари муваффақиятли олиб борилмоқда. Аммо бу тадбир бутун проблемани ҳал этолмайди. Катта сув омборини қуриш тўғрисидаги таклиф турли ташкилотларда кўпдан бери қараб чиқилмоқда. «Средазгипроводхлопок» институтига ва мелиорация ҳамда сув хўжалиги министрлигига ана шу иншоотнинг лойиҳасини тайёрлаш топширилган эди. Лекин шу пайтгача бундай лойиҳа тузиб чиқилмаган.

Олий Совет сессияси муҳокамасига қўйилган масала Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика ҳукумати ва Ўзбекистон ССР Олий Совети меҳнаткашларнинг соғлигини сақлаш тўғрисида зўр ғамхўрлик қилаётганликларини исбот этади. (Қарсаклар).

Депутат Қ. С. ЗОИРОВ нутқи

Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри.

Партия ва ҳукуматимизнинг мамлакатимизда соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантириш тўғрисида кун сайин қилаётган ғамхўрлиги ССР Иттифоқи Олий Советининг ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асосларини қабул қилганлигида ўз ифодасини топди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1967 йилда қабул қилинган Қарорида белгиланган тадбирларнинг ҳаммаси ўтган уч йил мобайнида муваффақиятли бажарилди.

Республикада 1970 йилда амбулатория — поликлиника муассасалари шохобчалари 1967 йилдагига нисбатан анча ортди.

Даволаш муассасалари кейинги йилларда асосан янги қурилиш ҳисобига кўпайди. Ҳозирги вақтда республикада 1258 даволаш — стационар муассасалари бор. Булар 117 минг ўринга эга.

Шу давр ичида врачлар тайёрлаш 1,5 баравар кўпайди, ўрта медицина ходимлари сони эса 2,5 баравар ортди.

Кейинги йилларда асосий эътибор йирик соғлиқни сақлаш иншоотлари қурилишига қаратилди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарорига мувофиқ, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш соҳасида муайян тадбирлар амалга оширилди. Бунинг учун болалар поликлиникалари, хотин-қизлар консультациялари, болалар касалхоналари, туғруқхона ва гинекология ўринлари кўпайтирилди. Болалар ва хотин-қизларнинг соғлигини муҳофаза қилиш йўлида ишловчи врачлар, фельдшерлар ва доялар кўпайтирилди.

Совет соғлиқни сақлаш ишлари меҳнаткашларнинг меҳнат ва турмуши учун нормал шароитларни таъминлаш, уларнинг жисмоний ва маънавий кучларини ҳар томонлама ривожлантириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, касалликларнинг олдини олиш, беморларни яхши даволаш ва шу асосда совет кишиларининг умрини узайтириш мақсадида давлат ва жамоатчилик йўли билан кўриладиган бир қанча тадбирлар системасини ўз ичига олади.

Партиямиз ва ҳукуматимизнинг зўр ғамхўрлиги ҳамда эътиборидан илҳомланган республикамиздаги кўп мингли медицина ходимлари совет соғлиқни сақлаш ишларини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш проблемасини шараф билан бажариш учун бутун куч-билимларини сарфлайдилар ва бу билан совет кишиларига медицина хизматини янада яхшилаш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар. (Қарсаклар).

Депутат В. П. КУЗЬМИН нутқи

Сурхондарё область партия комитетининг иккинчи секретари

Ўзбекистонда тугалланаётган шу беш йиллик даврида соғлиқни сақлаш ишлари айниқса кўп ривожланди. Меҳнаткашларнинг соғлиғини муҳофаза қилиш янада юксак даражага кўтарилди. Даволаш муассасалари шохобчалари миқдор жиҳатидангина эмас, сифат жиҳатидан ҳам ўзгарди, бу муассасаларни врачлар билан таъминлаш, ташқи муҳитни соғломлаштиришга катта эътибор берилди. Буларнинг ҳаммаси медицина муассасаларимизнинг, уларда ишлаётган врачларнинг, ўрта медицина ходимлари ва олий медикларнинг фаолиятига берилган юксак баҳодир.

Тажриба шуни кўрсатдики, медицина муассасаларини ихтисослаштириш ва уларни йириклаштириш — медицина хизматининг энг яхши формасидир. Сурхондарё областининг шаҳарлари ва барча районларида ихтисослаштирилган медицина муассасалари очилмоқда. Айни вақтда ана шу ихтисослар бўйича врачлар тайёрланмоқда. Турли ихтисосдаги саккиз юздан ортиқ врач ва 3600 дан кўп ўрта малакали медицина ходимлари аҳолининг соғлиғини муҳофаза қилмоқда. 1917 йилгача Сурхондарё областида атиги 2 врач бор эди.

Сурхондарё областида аҳолининг асосий қисми қишлоқ жойларда истиқомат қилаётганлигини ҳисобга олиб, қишлоқларда соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Медицина ходимлари турли касалликларнинг олдини олиш мақсадида ҳамма жойда ва мунтазам суратда профилактика кўрикларини ўтказмоқдалар.

Областдаги медицина муассасалари катта ижобий ишларни қилаётган бўлсалар ҳам умуман соғлиқни сақлашни уюштиришда баъзи камчиликлар тугатилган эмас. Айрим соғлиқни сақлаш пунктлари, поликлиника ва касалхоналар медицина хизматини юксак даражага кўтарилишини таъминламаётирлар. Медицина муассасаларидаги айрим ходимларнинг одамларга эътиборсиз қараётганликлари тўғрисида шикоятлар олиб турибмиз.

Шифохоналар қурилишига етарли эътибор берилмаётир, Биз Олий Совет ва республика ҳукуматининг эътиборини шунга жалб этишни истар эдик. Соғлиқни сақлаш ишларини ҳар томонлама ривожлантириш лозим. Бунда касалхоналар ва амбулаториялардаги ўринларни кенгайтириш билангина чекланиб қолмаслик керак.

Ўзбекистон ССР Олий Совети VIII сессиясининг қарорлари республикада соғлиқни сақлаш ишларини янада ривожлантиришга қўшиладиган муҳим ҳисса бўлади. Сессия ишлаб чиққан тадбирларнинг амалга оширилиши соғлиқни сақлаш органларининг ишларини яхши йўлга қўйиш имконини беради. (Қарсаклар).

Депутат О. Н. ХОЛИҚОВА нутқи

Тошкент электротехника заводининг слесари.

Бутун партиямиз билан, бутун совет халқи билан биргаликда республика медицина ходимлари, шу жумладан, Тошкентдаги соғлиқни сақлаш ходимлари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун ҳозирлик кўрмоқдалар. Бу бизни қувонтирмоқда.

Аҳолининг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш, медицина муассасалари тармоқларини ривожлантириш масалалари шаҳар партия ташкилотларининг, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советларининг, касаба союз ташкилотларининг ва кенг жамоатчиликнинг ҳамиша диққат марказида турибди. Бу эса ўзининг ижобий натижаларини бермоқда. Масалан, шаҳар бюджетида соғлиқни сақлаш ишларига сарф қилинадиган маблағлар улуши 1968 йилдаги 18,3 процентдан 1969 йилда 19,2 процентгача кўпайди. Кейинги 3 йил мобайнида врачлар ва ўрта маълумотли медицина ходимлари анча кўпайди, амбулатория — поликлиника ҳамда касалхоналар ортди. Буларнинг ҳаммаси аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш ва кенгайтириш, касалликларни, болалар ўлимини анча камайтириш имконини берди.

Лекин аҳолига медицина ёрдами кўрсатишни уюштиришда ҳали ҳамма иш қилинди, деб бўлмайди. Жумладан, министрликлар, идоралар ва корхоналар ташқи муҳитни соғломлаштириш юзасидан амалга ошираётган ишларни анча яхшилашлари, шовқинга қарши кураш соҳасидаги ишларни яхшилашлари керак. Касалхона — поликлиника муассасаларининг моддий базаси етарли эмас. Тошкент шаҳрида соғлиқни сақлаш муассасаларини қуриш соҳасидаги ишларнинг аҳволини қониқарли деб бўлмайди.

Медицина муассасаларини фойдаланишга топшириш суръатларини тезлаштириш, ана шу қурилишларнинг қандай бораётганлиги ва сифати устидан қатъий назорат ўрнатиш, болалар касалхоналарининг барпо этилишига алоҳида эътибор бериш керак. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МАЖЛИСЛАРИ ТЎҒРИСИДА ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

(Боши биринчи бетда)

Музокаралар тамом бўлганидан кейин Олий Совет «республика аҳолисининг соғлиғини сақлашни яхшилаш тўғрисида» бир овоздан қарор қабул қилди.

Сўнгра Ўзбекистон ССРнинг ер тўғрисидаги кодекси лойиҳаси ҳақида Олий Совет қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг раиси, депутат Т. Ғ. ЗИНИН доклади тингланди.

Кодекс лойиҳаси муҳокамасида депутатлардан А. ОЛЧИНБОЕВА (296-Даштаниболо сайлов округи), К. РУЗМЕТОВ (131- Қизил юлдуз сайлов округи), А. ТОШЕВ (227- Мурлон сайлов округи), А. ДАДАХОНОВ (174-Косонсой сайлов округи) қатнашдилар.

Ўзбекистон ССРнинг ер тўғрисидаги кодексини тасдиқлаш тўғрисида бир овоздан қонун қабул қилинди.

Кун тартибидаги тўртинчи масала — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида республика Олий Совети Президиумининг Секретари депутат Р. С. САХИБОЕВ доклад қилди.

Олий Совет ўзига ҳавола этилган фармонларни тасдиқлади, тегишли қонунлар ва қарорларни қабул қилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг газлаштириш бош бошқармасини тузиш тўғрисида қонун қабул қилинди.

Депутат С. Шермуҳамедов республика маориф министри қилиб тайинланганлиги муносабати билан у Олий Советнинг фан ва маданият доимий комиссияси раисининг ўринбосари вазифасидан озод этилди. Депутат Ғ. Н. Нажимов шу комиссия секретари вазифасидан озод этилиб, комиссия раисининг ўринбосари қилиб сайланди. Депутат А. Х. Жабборов фан ва доимий комиссиясининг секретарлигига сайланди.

Сессияда меҳнаткашлар коллективларининг КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган мусобақада эришган муваффақиятлари тўғрисида сессия номига келган рапортлар ўқиб эшиттирилди.

Еттинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

368.000 тонна пахта учун

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 25 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Йиллик планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда тайёрланган пахта	Мавсум бошидан бери	Машина билан бир кунда	Мавсум бошидан бери
Оққўрғон	4,78	43,43	4,63	40,91
Бўка	4,53	40,56	4,41	33,60
Урта Чирчиқ	3,88	32,19	3,38	24,37
Бекобод	2,50	24,11	1,52	11,29
Оржоникидзе	2,07	21,92	1,80	5,50
Янгийўл	2,68	21,73	1,49	5,56
Юқори Чирчиқ	2,15	9,72	1,78	4,11
Область бўйича	3,65	31,64	3,35	25,37

РЕСПУБЛИКАДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 25 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Йиллик планга нисбатан процент ҳисобида, биринчи рақамлар — бир кунлик, иккинчи рақамлар—мавсум бошидан бери терилган пахта). Бухоро — 3,24, 78,15; Қашқадарё—3,18, 62,64, Сурхондарё — 2,70, 38,79; Хоразм — 2,40, 34,09; Қорақалпоғистон АССР — 2,86, 31,77; Тошкент — 3,65, 31,64; Андижон — 1,97, 29,38; Фарғона — 1,97, 29,36; Наманган — 2,00, 25,57; Самарқанд — 1,62, 16,60; Сирдарё — 2,47, 16,69; Республика бўйича — 2,48, 34,04.

МЕХАНИЗАТОРЛАР, МУСОБАҚАГА ҚЎШИЛИНГ

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ишчилари ҳамда хизматчилари касаба союзлари область комитети, область комсомол комитети хўжаликларда пахта ҳосилини механизмлар воситаси билан териб олишни янада кучайтириш мақсадида механик-ҳайдовчилар ўртасида социалистик мусобақани ташкил қилишга қарор қилдилар. Мусобақа шартлари тасдиқланди.

Социалистик мусобақага пахта териш машиналарининг барча ҳайдовчилари, районларнинг колхоз ва совхоз коллективлари қатнаша оладилар. Машиналар билан энг кўп ва сифатли пахта терган, айни пайтда ишлаб чиқаришда шикастланиш ҳолларига йўл қўймаган, ҳар бир машина унумдорлигини максимал даражада оширган ва агрегатларнинг сменали ишини ташкил қилган районлар, колхоз ва совхозлар мусобақа ғолиби бўла олади.

Механик-ҳайдовчилар эса бу мусобақада ғолиб чиқиш учун «17ХВ—1,8» ва «ХТ—1,2» маркали машиналарда камида 150 тонна, «14ХВ—2,4» машинасида эса 250 тонна «оқ олтин» теришлари керак. Айни пайтда улар териб олинган ҳосилнинг сифатига ҳам алоҳида эътибор беришлари лозим.

Социалистик мусобақа шартларини бажаришда энг яхши кўрсаткичларга эришган районга 1970 йил пахта ҳосилини машина билан териб олишдаги пешқадамлиги учун диплом топширилади.

Колхозлар ва совхозлар ўртасида бу мусобақада ғолиб чиққан хўжаликларга ҳам шундай диплом топшириш билан бирга 200 сўмлик мукофот ҳам берилади.

Икки қаторли машина билан 150 тонна, тўрт қаторлида 250 тонна «оқ олтин» терган механик-ҳайдовчи 1970 йилнинг энг яхши механик-ҳайдовчиси дипломи ҳамда туристик йўлланмаси билан тақдирланади.

Мусобақада актив қатнашган ва ўз агрегатлари билан 100 тоннадан ошириб пахта терган механик-ҳайдовчилар касаба союзлари область комитети, область қишлоқ хўжалиги бошқармаси ва область комсомол комитети фахрий ёрлиғи ҳамда қимматбаҳо буюмлар билан мукофотланадилар.

Социалистик мусобақага шу йилнинг 1 ноябрида касаба союзлари район комитетлари, район комсомол комитетлари ва қишлоқ хўжалиги бошқармалари тақдимига биноан якун ясалади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ, ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ВА КАСАБА СОЮЗЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИДА

ДАЛА ШИЙПОНЛАРИ ИШИ КЎРИГИ

Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети ва касаба союзлари область совети шу йилнинг 23 сентябридан 25 ноябргача бўлган давр ичида дала шийпонлари ишини кўрикдан ўтказишга қарор қилдилар. Бу кўрик меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва уларни давлат планлари ҳамда социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун бошланган мусобақага кенг жалб этиш ва КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олишни таъминлашда дала шийпонлари роли ҳамда аҳамиятини янада ошириш мақсадида ўтказилади.

Кўрик қатнашчилари олдига қуйидаги талаблар қўйилади:

оммавий-сиёсий ишларни мунтазам равишда ўтказиш, КПСС Марказий Комитети июль Пленуми ҳужжатларини омма орасида кенг тушунтириш, партия XXIV съездига тайёргарлик соҳасидаги вазифаларни шарҳлаш, агитаторлар суҳбатини ўтказиш, ҳафтада бир марта сиёсий ахборотчилар чиқишини уюштириш, кундалик газеталарни ўқиб бориш, ойда икки марта лекция ташкил этиш, жанговар варақалар чиқариш;

дала шийпонини шиор ва чақириқлар, плакат ва витриналар, меҳнат кўргазмаси, деворий газета, бригада, бўлим, участка, колхоз, район, область ва республика социалистик мажбуриятлари, бу мажбуриятларнинг бажарилишини кўрсатувчи тахталар билан жиҳозлаш, илғор тажрибаларни пропаганда қилиш, газета ва журналлар билан таъминлаш, радио ва телевизорлар ўрнатиш;

артистларнинг чиқишларини, фильмлар намойиш қилишни уюштириш, бадиий ҳаваскорлик коллективлари концертларини ўтказиш, кутубхона ишини яхшилаш, савол-жавоб кечалари ўтказиш;

меҳнаткашларнинг мазмунли дам олишлари учун дала шийпонини керакли инвентарлар билан жиҳозлаш, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари, болалар муассасалари, медицина хизмати кўрсатишни ташкил этиш, турли спорт мусобақалари ўтказиш.

Район кўрик комиссиялари тақдимига биноан ушбу кўрикка 1970 йил 1 декабрда якун ясалади.

Дала шийпонлари иши кўриги ғолиблари учун 2 та биринчи мукофот — 500 сўмлик телевизорлар, 4 та иккинчи мукофот —300 сўмлик радиоприёмниклар, 4 та учинчи мукофот — 200 сўмлик кутубхоначалар тақдим этилади.

Район партия комитетлари, ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ишчи-хизматчилари касаба союзлари район комитетлари қарори билан барча колхоз ва совхозларнинг дала шийпонлари бу кўрикда қатнашишга жалб этиладилар.

ЭРТАГА—МАШИНАСОЗЛАР КУНИ

МАШИНАСИ ЖАҲОНГА МАШҲУР

РЕПОРТАЖ

Бу завод ишлаб чиқараётган маҳсулотга талаб йилдан-йилга ўсиб бормоқда. Чунки корхона компрессорлари халқ хўжалигининг турли соҳаларида кенг фойдаланиляпти. Бундай машиналар республикамиздан ташқари деярли барча қардош республикаларга, ҳатто ўнлаб чет эл мамлакатларига ҳам етказиб бериляпти.

Завод коллективи беш йилликнинг охирги йилида ойлик, квартал планларини мунтазам ошириб бажариб келмоқда.

Шу йилнинг ўтган саккиз ойи ичида маҳсулот реализация қилиш плани 100,8 процент бажарилди. Планга қўшимча 47 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди ҳамда компрессорлар учун эҳтиёт қисмлар тайёрланди. Тежалган материалдан кенг истеъмол моллари тайёрланди.

Ишчилар эртага нишонланадиган ўз байрамлари — Машинасозлар кунига шахсий совғалар билан келишди.

Корхона цехлари ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақада айрим коллективлар юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Айниқса 1-цех ишчи-хизматчиларининг меҳнати самарали бўляпти. Цех ишчилари зиммаларига олган янги мажбуриятни бажариш учун астойдил ҳаракат қилишяпти.

Барча цехларда ҳам давлат планларини ошириб бажаришга, аъло сифатли маҳсулот беришга ҳаракат зўр. Ишчилардан О. Байлин, И. Байбашов, А. Қаюмов Б. Иноятов, К. Муҳиддинов ва А. Султонов ўртоқлар кунлик нормани 120—130 процент ва ундан ҳам ошириб адо этиб, машинасозлар ўртасидаги шахсий мусобақада пешқадамлик қилишмоқда. Уларнинг аксарияти 1971—72 йиллар ҳисобига маҳсулот беришяпти.

Коллективда рационализатор ва ихтирочилар сафи ҳам кун сайин ўсиб бормоқда. Юбилей йилида тушган таклифларнинг кўпчилик қисми ишлаб чиқаришга жорий этилди ва давлатнинг бир неча ўн минг сўмлик маблағи иқтисод қилиб қолинди.

— Компрессорларимизга жаҳон бозорида талаб йилдан-йилга ўсиб бормоқда,— дейди завод партия комитетининг секретари ўртоқ Н. Бабичев.— Маркамиз билан чиқаётган маҳсулотни Марокаш, Куба, Эрон каби 34 та чет эл мамлакати харид қиляпти.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг янги истиқболини очиб берди. Пленум қарорларида қишлоқ ишлаб чиқаришини механизациялаш борасида ишчилар олдида турган вазифалар алоҳида кўрсатилган. Бунга амалий жавоб беришга аҳд қилган машинасозлар қишлоққа ёрдам юзасидан қўшимча тадбирлар белгилади. Пойтахт области учун битта «ПК-10» маркали компрессор станцияси, 1000 сўмлик эҳтиёт қисм ишлаб чиқариш планлаштирилди. Бундан ташқари «Узсельхозтехника» бирлашмаси буюртмаси бўйича 20 минг дона деталь сифатли ремонт қилиб берилади, қишлоқ хўжалик машиналари учун минг сўмлик асбоб ускуна тайёрланади.

Айни кунларда компрессорчилар партиямиз XXIV съезди шарафига қабул қилган юксак социалистик мажбуриятни ўз вақтида, яъни беш йилликни 18 декабргача, юбилей йили маҳсулот реализация қилиш планини 24 декабргача бажаришга ва қўшимча 250 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун барча ички имкониятларни ишга солиб меҳнат қилишмоқда.

Ш. ШОАЛИМОВ.

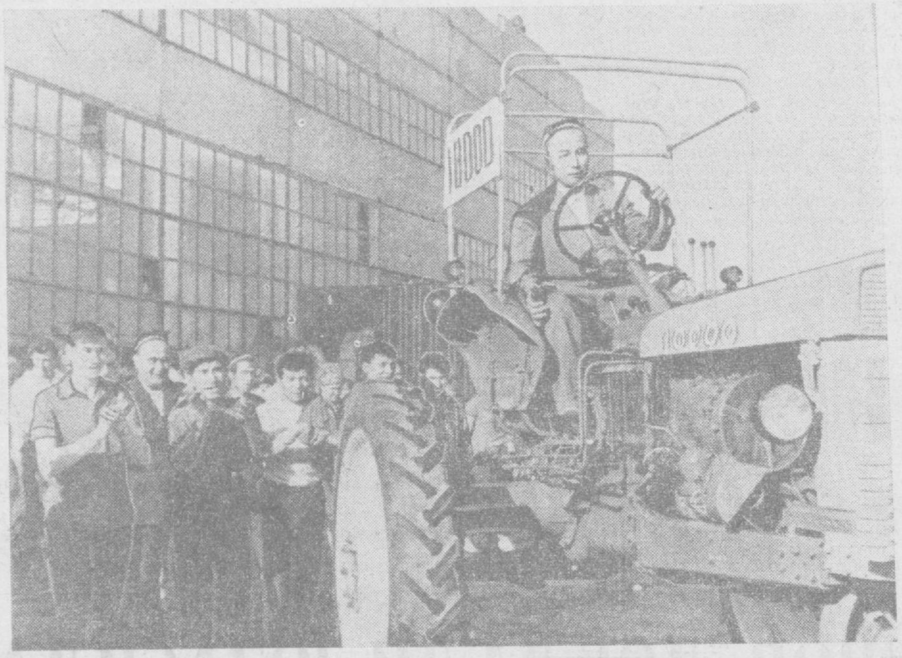

Суратда: Тошкент трактор заводининг бош конвейеридан ўн мингинчи юбилей трактори тушиши акс эттирилган.
А. ГОРОКРИК фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Тошкент трактор йиғиш заводи коллективи партия XXIV съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб катта муваффақиятни қўлга киритди. Маҳсулотни реализация қилиш юзасидан беш йиллик план муддатидан аввал бажарилди. Йиғилган минг-минглаб тракторлар колхоз ва совхозларга мўлжалдагидан олдинроқ юборилди, редукторларни, шестерняларни ва бошқа деталларни ишлаб чиқариш кўпаймоқда.

Йил охирига қадар яна етти миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш кўзда тутилмоқда.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ЛУБ ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 25 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Йиллик планга нисбатан процент ҳисобида)

ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,3	126,6
Янгийўл	2,0	91,2
Юқори Чирчиқ	3,0	87,0
Оққўрғон	2,1	83,3
Бўстонлиқ	2,9	80,8
Область бўйича	2,4	86,3

БЕШ ЙИЛЛИК МУДДАТИДАН ОЛДИН

«Ташоблдорстрой» трестининг ишчилари, беш йилликка мўлжалланган йўл қурилиш ишларини муддатидан илгари, яъни 23 сентябрда шараф билан бажардилар. Планга қўшимча равишда 548 минг сўмлик иш амалга оширилди.

Айни кунларда аҳил коллектив партиямизнинг бўлажак XXIV съезди шарафига зиммаларига янада оширилган мажбуриятлар олиб меҳнат қилишяпти.

СПОРТ

РЕВАНШ ОЛИНДИ

24 сентябрь куни олий лигада 3 та ўйин бўлди. Москва армиячилари Киев динамочиларини қабул қилиб 1:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Ягона тўпни танаффусдан сўнг киевликлар ҳимоячиси Левченко ўз дарвозасига киритиб юборди. ЦСКА биринчи даврадаги мағлубият аламини олди. Тбилиси динамочилари ҳам Ростов армиячиларидан реванш олдилар. Грузия пойтахтида бу икки коллектив ўртасида бўлган ўйин «Динамо»чилар ғалабаси билан тугади — 2:0.

«Арарат» — «Заря» учрашуви ворошиловградликлар фойдасига ҳал бўлди — 1:0. Бу ғалабадан сўнг «Заря» 30 очко тўплаб, тўртинчи ўринга кўтарилди ва мукофотли ўринлар учун даъвогарлардан бири бўлиб қолди. Собиқ чемпион киевликлар эса олтинчи ўринга тушиб кетдилар. Турнир жадвалини Москва динамочилари (34 очко), ЦСКА (32 очко) ва «Спартак» Москва (31 очко) бошқариб бормоқда. Кеча спартакчилар пахтакорчиларни қабул қилдилар. «Нефтчи» «Шахтёр» билан учрашди.

* * *

Олий лигага чиқиш учун курашаётган «Қайрат» ўз майдонида «Днепр»нинг қаршилигини енга олмади — ҳисоб 0:0. Ҳозир «А» классининг биринчи группасида «Қайрат» 46, «Карпати» 45, «Днепр» 43 очко билан олдинда боришмоқда. Бу учала коллектив 33 тадан ўйин ўтказишди.

АФҒОНИСТОН ФУТБОЛЧИЛАРИ КЕЛАДИ

28 сентябрь куни марказий «Пахтакор» стадионида халқаро ўртоқлик учрашуви бўлади. Майдон эгалари Афғонистон терма командаси футболчилари билан мусобақалашадилар. Маълумки, дўст афғон спортчилари билан ўзбек спортчилари ўртасида яқин алоқалар ўрнатилган. Афғонистонликлар «Пахтакор» билан куч синашгач, Навоий, Самарқанд, Янгиер шаҳарларига бориб, маҳаллий командалар билан ҳам ўйнайдилар.

ЯҚИНДА мамлакатимизнинг бир группа моҳир альпинистлари «Ғалаба» чўққисига чорак асрдан кейин иккинчи бор кўтарилдилар.
Суратда: «Буревестник» жамияти альпинистлари чўққида.
В. БОЖУКОВ фотоси. (ТАСС).

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

БУЮК КАШФИЁТ

БОНН

Инсон бошқа планеталарга учиб боришни ва автомат станцияларни ерга қайтариб туширишни орзу қилар эди. Мана шу дадил орзулар рўёбга чиқмоқда, деб ёзади Ғарбий Германиядаги «Рейнише пост» газетаси. Совет Иттифоқи амалга оширган бу эксперимент, деб ёзади Гамбургдаги «Ди Вельт» газетаси, энг замонавий илмий-техникавий воситаларни талаб қилади. «Луна-16» космик аппарати Ой юзасидан парвоз қилиб, Ер томон учиб келаётганлиги, деб ёзади «Кельнер штадт-анцайгер» газетаси, Марс ва Венерани тадқиқ қилмоқ учун янги имкониятлар очиб беради.

РИМ

«Луна-16» автомат станциясини Ойга учириш ва Ой юзасидан уни Ер томон парвоз қилдиришдан иборат бу тажриба, деб ёзади италиядаги «Поэзе сера» газетаси, астронавтика тарихида ҳақиқатан бурилиш нуқтаси бўлиб қолади. «Луна-16» нинг учиши, деб ёзади газета, одамлар ҳаётини хавф остида қолдирмасдан туриб ҳам автомат станциялар ёрдамида бошқа планеталардан энг муҳим маълумотлар олиб келиш мумкинлигини исботлайди. Шу билан бирга бу эксперимент Совет Итифоқида фан ва техника ниҳоят даражада ривожланганлигини кўрсатиб турибди.

ПАРИЖ

«Луна-16» космик станцияси программани муваффақият билан бажариб, Ер томон қайтиб келаётганлигига француз газеталари «космосда биринчи марта қилинган ва космонавтикани ривожлантириш тарихида чуқур из қолдирадиган энг катта иш» бўлди деб баҳо бермоқдалар.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ ЗАРБАЛАРИ

Озодлик матбуот агентлиги Жанубий Вьетнамдан хабар беради: озодлик халқ қуролли кучлари юқори Плато районида 29 августдан бошлаб 20 сентябргача олиб борилган жанглар давомида душманнинг солдат ва офицерларидан 1200 дан ортиқ кишини, шу жумладан Америка ҳарбий хизматчиларидан 265 кишини сафдан чиқардилар. Шу давр ичида ватанпарварлар икки вертолётни уриб туширдилар, 114 та ҳарбий машинани, шу жумладан 37 та танк ва бронетранспортёрни йўқ қилдилар.

Халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари Бажиа вилоятида, тўла бўлмаган маълумотларга қараганда, сентябрь ойининг дастлабки 20 кунида Америка Сайгон қўшинларининг 500 га яқин солдатини ўлдирдилар ва ярадор қилдилар. Ватанпарварлар 5 та самолётни уриб туширдилар ва ерда йўқ қилдилар, учта ҳарбий катерни сувга чўктириб, 17 танк ва бронетранспортёрни ҳамда 11 та автомашинани яксон қилдилар.

(ТАСС, 24 сентябрь).

ҚОҲИРАДАГИ КЕНГАШНИНГ ҚАРОРИ

ҚОҲИРА, 24 сентябрь. (ТАСС). Иорданиядаги аҳволни муҳокама қилмоқ учун Қоҳирага тўпланган Араб давлатларининг бошлиқлари Иордания армияси билан Фаластин қаршилик ҳаракати отрядлари ўртасидаги тўқнашувлар сабабли шикаст кўрган Иордания аҳолисига кенг ёрдам бериш юзасидан махсус комитет тузишга қарор қилдилар. Комитет составига Қоҳирадаги музокараларда қатнашган ҳамма араб мамлакатларининг вакиллари киради.

ИОРДАНИЯДАГИ ВОҚЕАЛАР

БАЙРУТ, 23 сентябрь. (ТАСС). Иордания короли Хусайн ва араб мамлакатлари давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Қоҳирадаги кенгаши томонидан Аммонга юборилган махсус делегация бошлиғи, Судан революцион кенгашининг раиси Жаъфар Нимейри бугун кечқурун Аммон радиоси орқали гапириб, Иорданиядаги ўзаро урушни тўхтатиш тўғрисида бир битимга келинганлигини айтдилар. Бу битимни, деб таъкидлади Хусайн, «манфаатдор томонларнинг ҳаммаси маъқуллади ва қўллаб-қувватлади».

БАЙРУТ, 23 сентябрь. (ТАСС). Фаластин қаршилик ҳаракатининг радиоси Дамашқдан берган хабарида шуни эълон қилдики, Фаластин озодлик ташкилоти Марказий Комитети ўт очишни тўхтатиш тўғрисида король Хусайн билан Судан революцион кенгашининг раиси Жаъфар Нимейри қилган таклифни рад этган.

Радио эшиттирган бошқа бир хабарда мазкур битимни маъқуллаган раҳбарлар Фаластин қаршилик ҳаракати номидан иш кўришга вакил қилинган эмаслар, деб таъкидланди.

ГОЛЛАНДИЯ АҲОЛИСИ

ГААГА, 24 сентябрь. (ТАСС). Сўнгги маълумотларга қараганда, Голландиянинг аҳолиси 13 миллион 32 минг 600 кишидан иборат. Марказий статистика бюроси шу маълумотни эълон қилди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.55 — Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 11.00 — «Хушвақт бўлинг!» (Дам олиш программаси). 11.40 — «Дон Кихот болалари» (Бадиий фильм) 12.55— Кўрсатувлар программаси.

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — Кўрсатувлар программаси, 17.00 — «Ахборот» информацион программаси (рус тилида).

Ўзбек тилида: 17.10 — Қўнғироқ телевизион театри, 17.40 — Жигулида автомобиль заводи» (Ҳужжатли фильм), 18.10 — «Ёшлик» студияси кўрсатади, «Мардлик-мангулик», 19.00 — «Тelейимиз таронаси тилимда» (Лирик куйлардан концерт) 19.40 — «Ахборот» информацион программаси, 19.55 — Кўрсатувлар программаси.

20.00 дан — Москва кўрсатади

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — «Физкультура ва спорт» тележурнали, 20.40 — Ялла ва рақслар 21.20— «Хоинлик» (Бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Душанба кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26/IX да Риголетто, 27/IX да Улик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак (кундуз), Аида (кечқурун.)

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 26/IX да Қонли сароб, 27/IX да Мирзо Улуғбек (кундузи), Олтин девор (кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— Совет Иттифоқи ва Болгария цирки усталарининг хайрлашув гастроллари ЎРГАТИЛГАН АРСЛОНЛАРНИНГ КАТТА АТТРАКЦИОНИ. Ўргатувчи — РСФСРда хизмат кўрсатган артист ВЛАДИМИР БОРИСОВ. (Томошалар кеч соат 8 да бошланади. Шанба кунлари: кундуз соат 3, кеч 8 да; якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 кеч 8 да томошалар кўрсатилади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Асунта, бехато от! — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Анупама — САНЪАТ САРОЙИ, «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Колонна — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Виннету — апачлар йўлбошчиси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Учинчи ёшлик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатлардра),

Сайха— НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Отамнинг сафари — «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Жиноят ва жазо — «МОСКВА» (кеч соат 9 да).

Парад-алле — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10, кундуз 3.15 ва 8.30 минутларда).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
27, 30 СЕНТЯБРДА
Эркин ВОҲИДОВ
«ОЛТИН ДЕВОР»
3 пардали комедия

Саҳнага қўювчи режиссёр— Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза ва А. Тўқай мукофоти лауреати Т. У. ХЎЖАЕВ.

СПЕКТАКЛДА: Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Ғ. АЪЗАМОВ, А. ТЎРДИЕВ, С. ОЛИМОВ, С. КАРИМОВ, Т. ШУКУРОВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Р. ИБРОҲИМОВА, С. НОРБОЕВА, Т. ХОНТУРАЕВ ва бошқалар қатнашадилар.

Спектакль кеч соат 8 да бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Ҳурматли харидорлар!

Аҳолига қулайлик яратиш мақсадида

Тошкент марказий универсал магазини (ЦУМ)

ва

«Болалар дунёси» универмаги

27 СЕНТЯБРЬ ЯКШАНБА КУНИ

ҳар кундагидек эрталаб соат 9 дан кеч 8 гача ишлайди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26 Редактор— 336495. Редактор ўринбосарлари—335885, 337916, Масъул секретарь—334808. Саноат, қурилиш ва транспорт—333786. Совет қурилиши—338761. Пропаганда, адабиёт ва санъат 331936. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари—339050. Партия турмуши, маҳаллий ахборот ва спорт—335811. Оммавий ишлар ва хатлар—334048. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249. 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС — 64697. Г. 1737. Р-02841.